

Kamu İdareleri İç Kontrol Uygulamaları için

İÇ KONTROL UZMANLIK EĞİTİMİ

Nail ŞENGÜN - 2016

İÇ KONTROL
Neden Gündemde

KAMU VE ÖZEL SEKTÖRDE YENİ DÖNEM

KAMU İDARELERİ'nin **İç Kontrol** ile ilgili Gündemi

AB Müktesebatı ile Uyum
çalışmaları kapsamında (32
Sayılı Mali Fasil)

10 Aralık 2003'da kabul edilen
24 Aralık 2003'de Resmi
Gazetede

yayınlanması ile yürürlüğe
giren;

5018 Sayılı
Kamu Mali Yönetim ve Kontrol
Kanunu

ile oluştu...

KAMU 'da BAŞARILI KURUMSAL ve MALİ YÖNETİM İÇİN 4 ÖNEMLİ ARAÇ

STRATEJİK YÖNETİM

Stratejik Planlama
Ve Performans Programları

BÜTÇE

Performans Programı Bütçesi
Bütçe Performans Raporları

5018
Sayılı Kanun

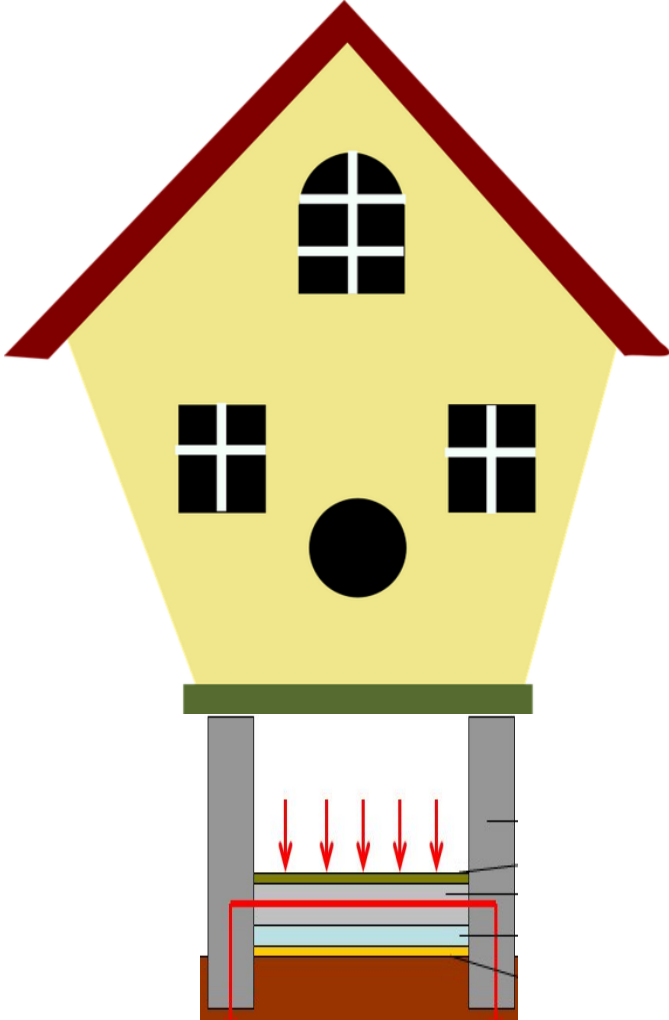
İÇ KONTROL

İÇ DENETİM

İÇ KONTROL
Ne ile İlgilidir

KURUMSAL BAŞARININ ŞİFRELERİ

İNSAN

FİNANS / SERMAYE

BİLGİ

GİRDİ KAYNAKLAR

EKİPMAN / TEKNOLOJİ

ZAMAN

ENERJİ

KAYNAKLARI
SÜREKLİ
GELİŞTİR

KAYNAKLARI
ETKİN ve
VERİMLİ YÖNET

ORGANİZASYON

İŞ SÜREÇLERİ

STANDARTLAR

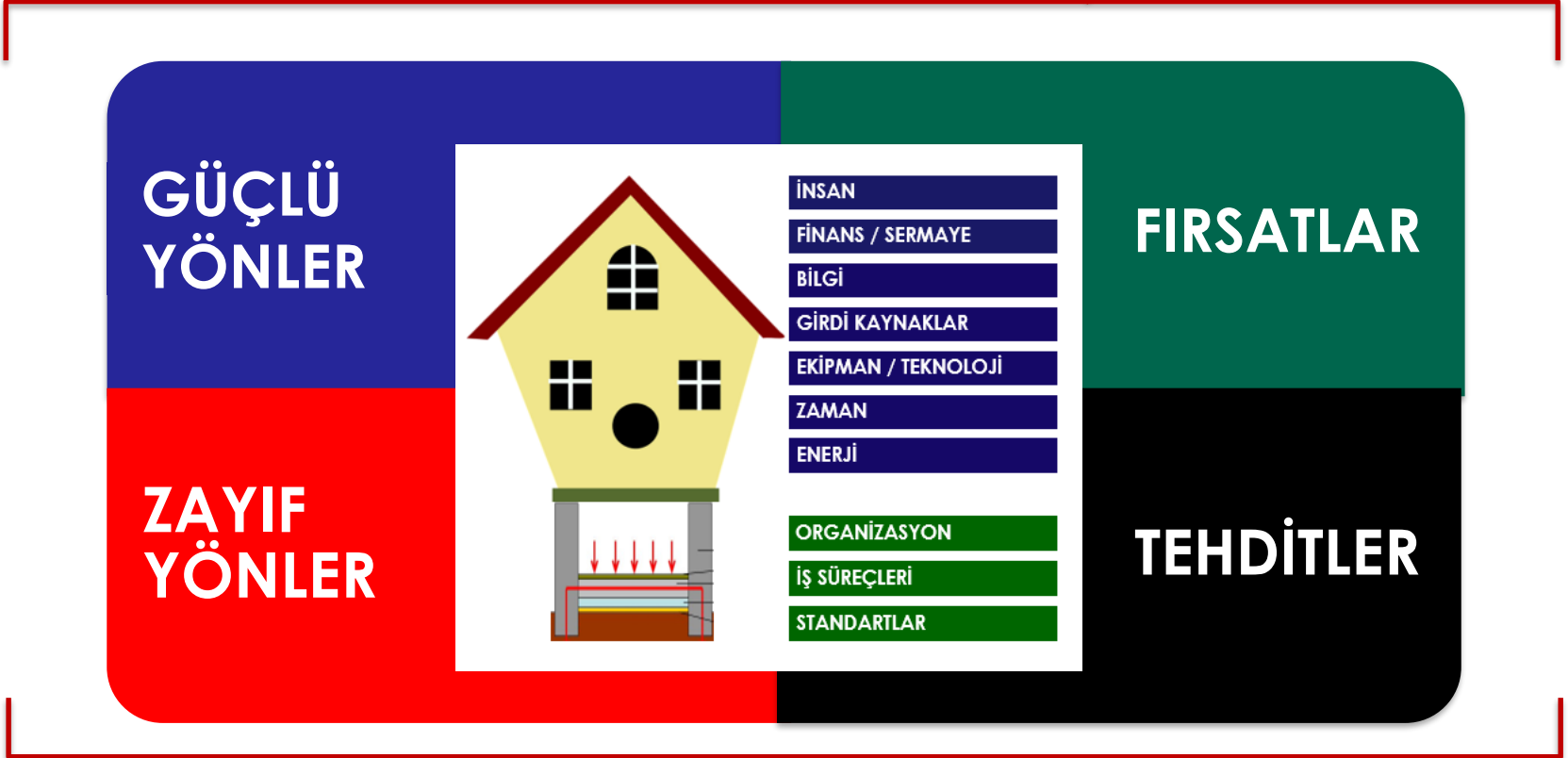
SİSTEMİNİ KUR

SİSTEMİNİ
GELİŞTİR

SİSTEMİNİ
KONTROL ET

KURUMSAL BAŞARININ ŞİFRELERİ

Güçlü Yönlerini Yönet, Fırsatları Değerlendir
KURUMUNU BAŞARIYA ve GELECEĞE TAŞI

Zayıf Yönleri ve Tehditler için Tedbir Al

BUNLARIN BAŞINI BELAYA SOKMASINA İZİN VERME

İÇ KONTROL'ün İLĞİ ALANI

KURUMSAL BAŞARININ ŞİFRELERİ

KURUMSAL BAŞARININ ŞİFRELERİ

GÜÇLÜ YÖNLERİNİ YÖNET FIRSATLARI DEĞERLENDİR
KURUMUNU BAŞARIYA ve GELECEĞE TAŞI

İç Kontrol; bir kurumun hedeflerine ulaşma başarısını, hatta sürdürülebilirliğini tehlikeye düşürebilecek her türlü iç ve dış kaynaklı olumsuzluk, uygunsuzluk, hata, tehdit ve riskler ile bunların önceden tespit edilip engellenmesine odaklanır.

İÇ KONTROL **Nedir ?**

İç Kontrol'e Kavramsal Ve Tarihsel Bakış

ABD'de 1985 yılında muhasebe ve denetim alanında önde gelen beş kuruluş olan;

- Amerikan Sertifikalı Kamu Muhasebecileri Enstitüsü (AICPA)
- Amerikan Muhasebe Birliği (AAA)
- Uluslar Arası Finansal Yöneticileri Birliği (FEI)
- İç Denetçiler Enstitüsü (IIA)
- Yönetim Muhasebecileri Enstitüsü (IMA)

Kuruluşlarının ortak çalışma sonucunda

Hileli Mali Raporlamalarla ilgili Ulusal Komisyon kurulmuştur.

İç Kontrol'e Kavramsal ve Tarihsel Bakış

Bu komisyon; kurucu başkanı James C. Treadway'den dolayı **TREDWAY KOMİSYONU** olarak

5 Destekçi kuruluş ise

COMMITTEE OF SPONSORING ORGANIZATIONS (COSO) OF THE TREADWAY COMMISSION olarak anılmaktadır...

Treadway Komisyonu 1992 Eylül'ünde **COSO RAPORU** olarak bilinen **COSO BÜTÜNLEŞİK İÇ KONTROL ÇERÇEVESİ**'ni yayınlamış ve bu gün uluslararası genel kabul gören bir **İÇ KONTROL** tanımını da ortaya koymuştur.

İç Kontrol; (Internal Control)

Yönetim kurulu, üst düzey yönetim ve kurumun diğer çalışanlarınca etkilenen; aşağıdaki hedeflerin yerine getirildiğine dair makul bir güvence sağlamak amacıyla tasarlanan bir süreçtir.

- Operasyonların etkinliği ve verimliliği
- Raporlamaların güvenilirliği
- Yasa ve düzenlemelere uygunluk

İç Kontrol;

bir kurumun yönetimi ve personeli tarafından hayata geçirilen tamamlayıcı bir süreç olup aşağıda sıralanan hedefleri gerçekleştirmek suretiyle; kurumun misyonunu başarması için riskleri göğüslemek ve makul bir güvence sağlamak üzere tasarlanmıştır:

- Faaliyetleri düzenli, ahlak kurallarına uygun, ekonomik, verimli ve etkin biçimde gerçekleştirme;
- Hesap verme sorumluluğunun gerektirdiği yükümlülükleri yerine getirme;
- Yürürlükteki yasalara ve yönetmeliklere uyma;
- Kayıplara, kötü kullanıma ve hasarlara karşı kaynakları koruma.

INTOSAI

**International Organization of Supreme Audit Institutions
Yüksek Denetim Kurumları Örgütü**

Türk Kamu Yönetimi Yaklaşımında **İç Kontrol;**

İdarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak,

- Faaliyetlerin Etkili, Ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini,
- Varlık ve kaynakların korunmasını
- Muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını,
- Malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini,

sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle; iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

**5018 Sayılı KAMU MALÎ YÖNETİMİ
VE KONTROL KANUNU**

İç Kontrol Bir SİSTEMDİR.

İç kontrol, kurumun süreçlerinden, iç dinamiklerinden, dış gelişmelerden kaynaklanacak her türlü olumsuzluğun önceden tespit ederek ve bunları engelleyerek;

bir kurumun her seviyedeki amaç ve hedeflerini gerçekleştirmesini sağlayan ve kurumsal başarıyı artırmak üzere tasarlanan bir yönetsel sistemdir.

İÇ KONTROL
Sisteminin
AMAÇLARI

BİRİNCİ KISIM Genel Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

Madde 1

Bu Kanunun amacı, kalkınma planları ve programlarda yer alan politika ve hedefler doğrultusunda

- **kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde elde edilmesi ve kullanılmasını,**
 - **hesap verebilirliği ve malî saydamlığı sağlamak üzere,**
 - **kamu malî yönetiminin yapısını ve işleyişini,**
 - **kamu bütçelerinin hazırlanmasını, uygulanmasını,**
 - **tüm malî işlemlerin muhasebeleştirilmesini, raporlanmasını ve malî kontrolü**
- düzenlemektir.**

BEŞİNCİ KISIM - İç Kontrol Sistemi

İç kontrolün amacı

Madde 56

İç kontrolün amacı;

- a) Kamu gelir, gider, varlık ve yükümlülüklerinin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yönetilmesini,**
- b) Kamu idarelerinin kanunlara ve diğer düzenlemelere uygun olarak faaliyet göstermesini,**
- c) Her türlü malî karar ve işlemlerde usulsüzlük ve yolsuzluğun önlenmesini,**
- d) Karar oluşturmak ve izlemek için düzenli, zamanında ve güvenilir rapor ve bilgi edinilmesini,**
- e) Varlıkların kötüye kullanılması ve israfını önlemek ve kayıplara karşı korunmasını,**

sağlamaktır.¹⁹

Internal Controls

İç Kontrol

Yönetim kurumu, kurumun diğer faaliyetleri için aşağıdaki hedefleri belirler ve makul ölçüde gerçekleştirilmesini amaçlar.

- Operasyonel etkinlik
- Raporların doğruluğu
- Yasa ve düzenlemelere uyum

İç Kontrol;

bir kurumun yönetimi ve personeli tarafından hayata geçirilen tamamlayıcı bir süreç olup aşağıda sıralanan hedefleri gerçekleştirmek suretiyle; kurumun misyonunu başarması için riskleri göğüslemek ve makul bir güvence sağlamak üzere tasarlanmıştır:

Türk Kamu Yönetimi Yaklaşımında İç Kontrol;

İdarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak,

- Faaliyetlerin Etkili, Ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini,
- Varlık ve kaynakların korunmasını
- Muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını,
- Malî bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini,

sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle; iç denetimi kapsayan malî ve diğer kontroller bütünüdür.

İÇ KONTROL'ün
Özü ve Odağı
RİSK'tir.

İç Kontrol'ün Özü **RİSK**'tir.

İç kontrol, kurumun strateji ve operasyonlarındaki **risklerin**, kurumun kabul edebileceği seviyeye, yani kuruma zarar verme potansiyeli minimize edilmiş seviyeye indirilmesini sağlar.

İç Kontrol Sistemi bir kurumun risklerine karşı verdiği kurumsal bir tepkidir.

iç Kontrol
muhtemel riskleri
kontrol altına almak'tır.

İÇ KONTROL SİSTEMİNİN ÖZÜ

Kurumun sahip oldukları ve oluşturdukları

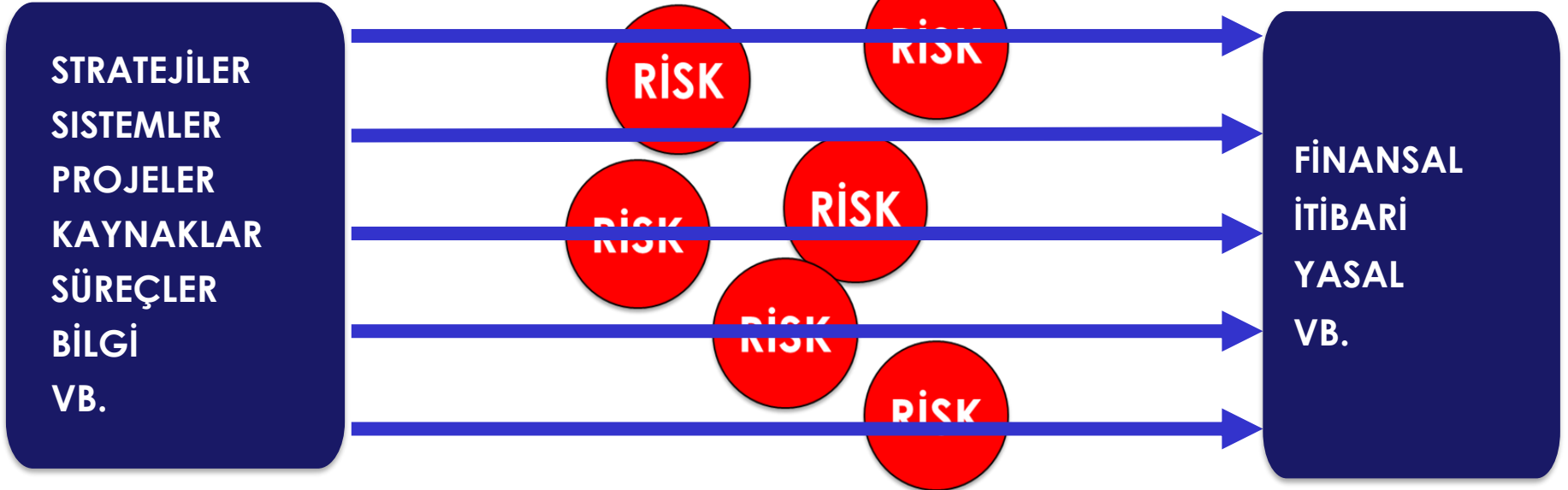
Kurumun varlık sebepleri ve hedefleri

İÇ KONTROL SİSTEMİNİN ÖZÜ

Kurumun sahip oldukları ve oluşturdukları

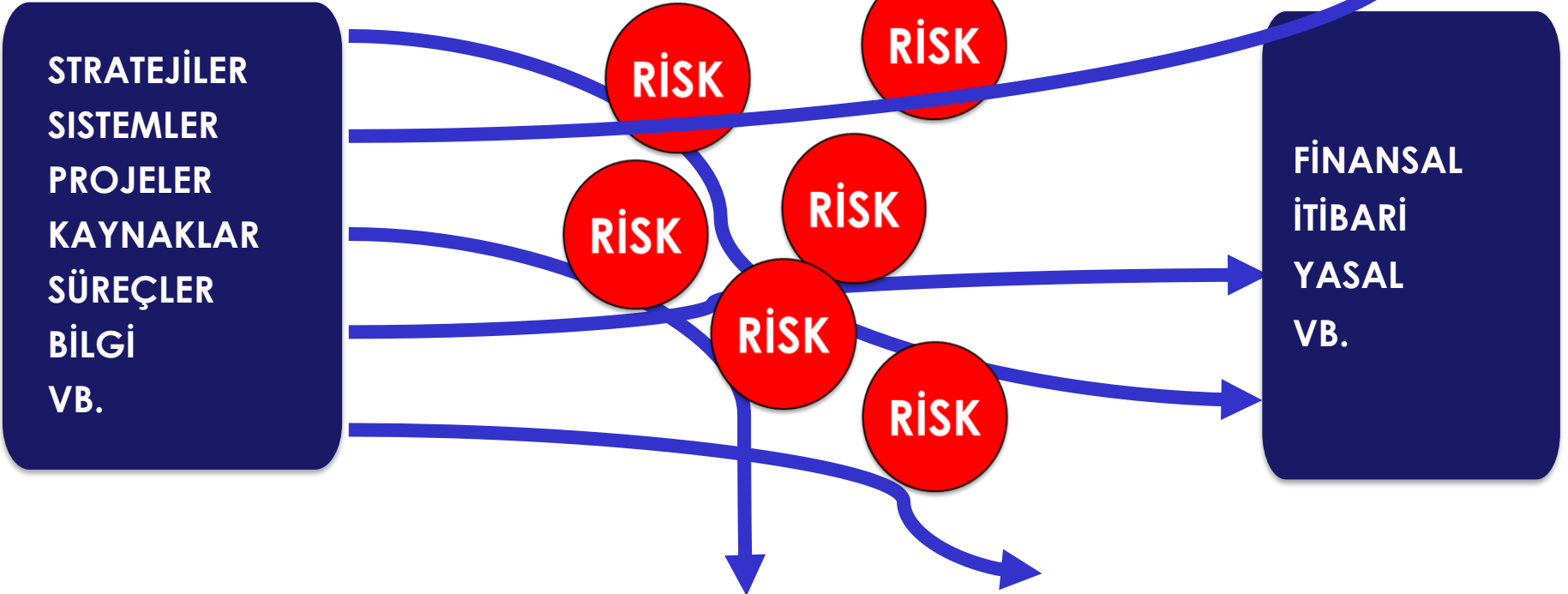
Kurumun varlık sebepleri ve hedefleri

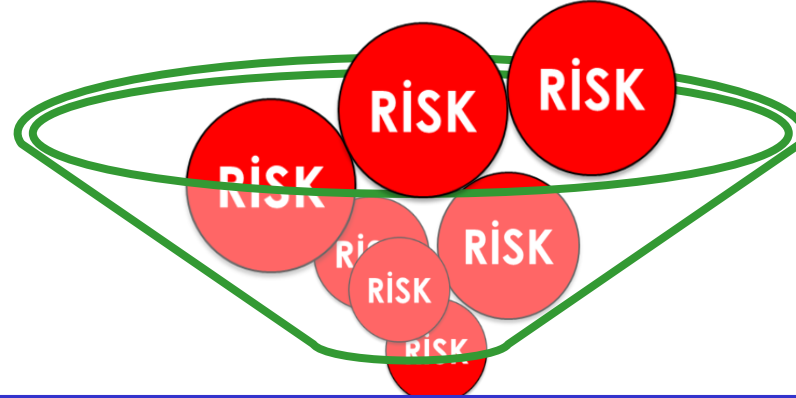
İÇ KONTROL SİSTEMİNİN ÖZÜ

Kurumun sahip oldukları ve oluşturdukları

Kurumun varlık sebepleri ve hedefleri

İÇ KONTROL SİSTEMİNİN ÖZÜ

Kurumun
varlık
sebepleri ve
hedefleri

STRATEJİLER
SİSTEMLER
PROJELER
KAYNAKLAR
SÜREÇLER
BİLGİ
VB.

FİNANSAL

İTİBARI

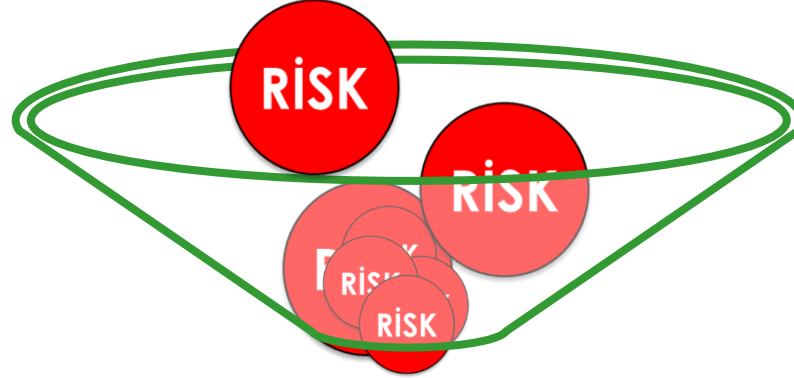
YASAL

MEMNUNİYET

VB.

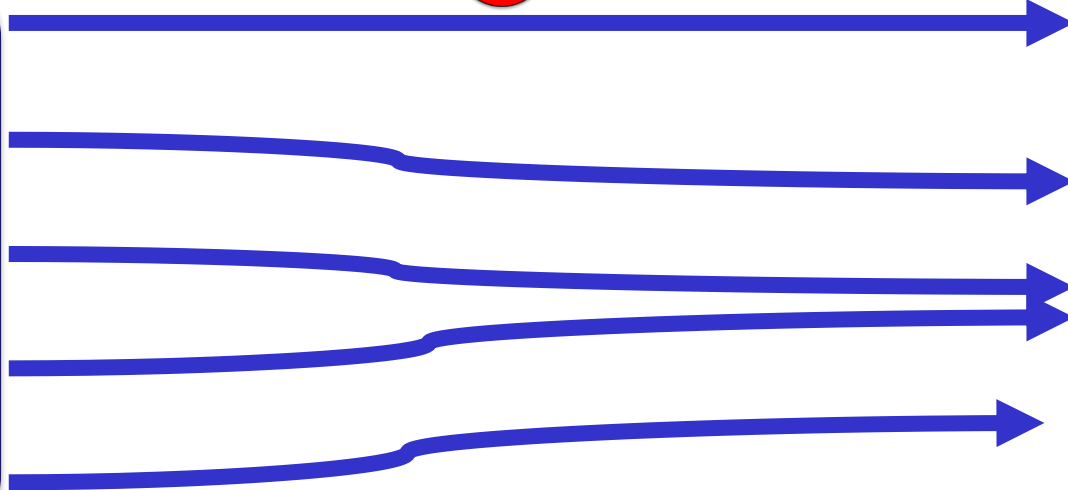
Kurumun oluşturduğu
İÇ KONTROL
Sistemi

İÇ KONTROL SİSTEMİNİN ÖZÜ

Kurumun
varlık
sebepleri ve
hedefleri

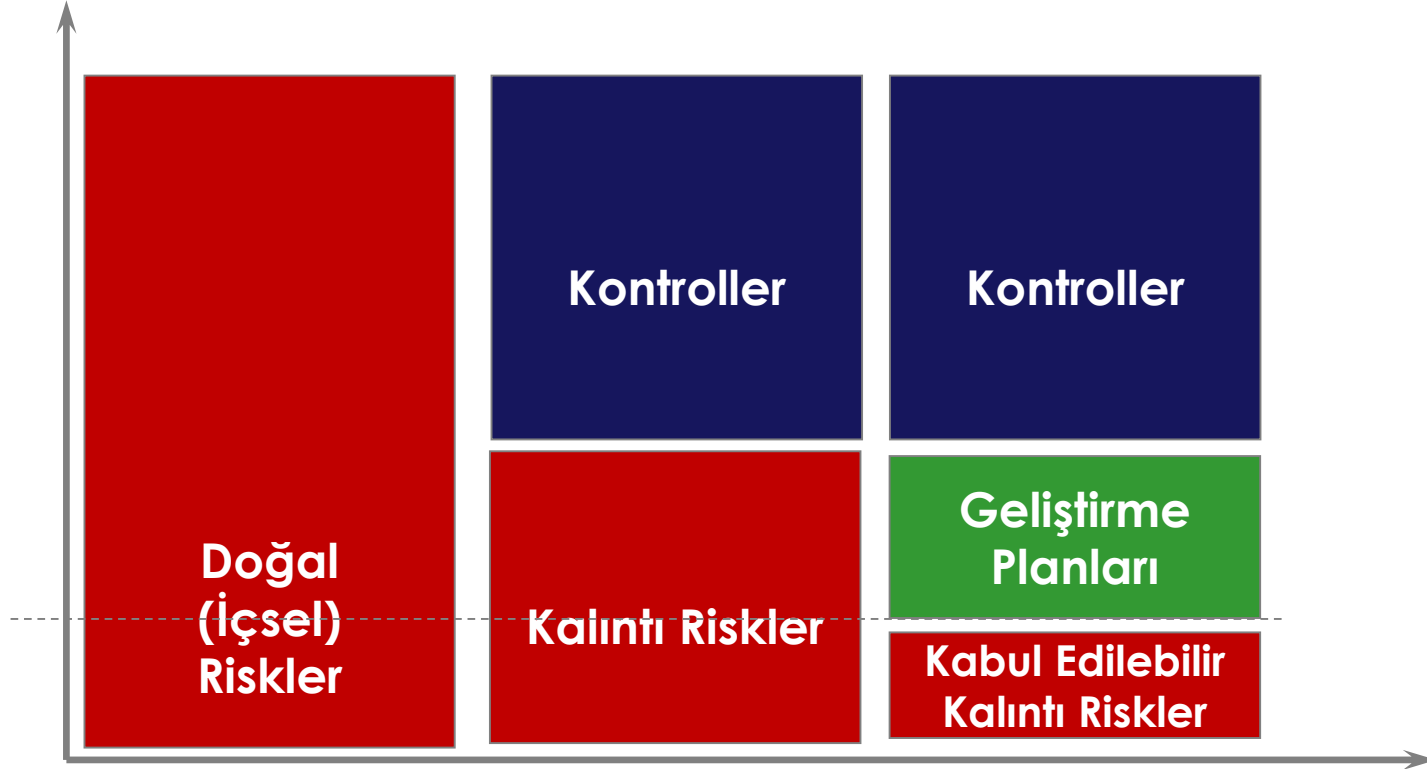
STRATEJİLER
SİSTEMLER
PROJELER
KAYNAKLAR
SÜREÇLER
BİLGİ
VB.

FİNANSAL
İTİBARI
YASAL
VB.

Kurumun oluşturduğu
İÇ KONTROL
Sistemi

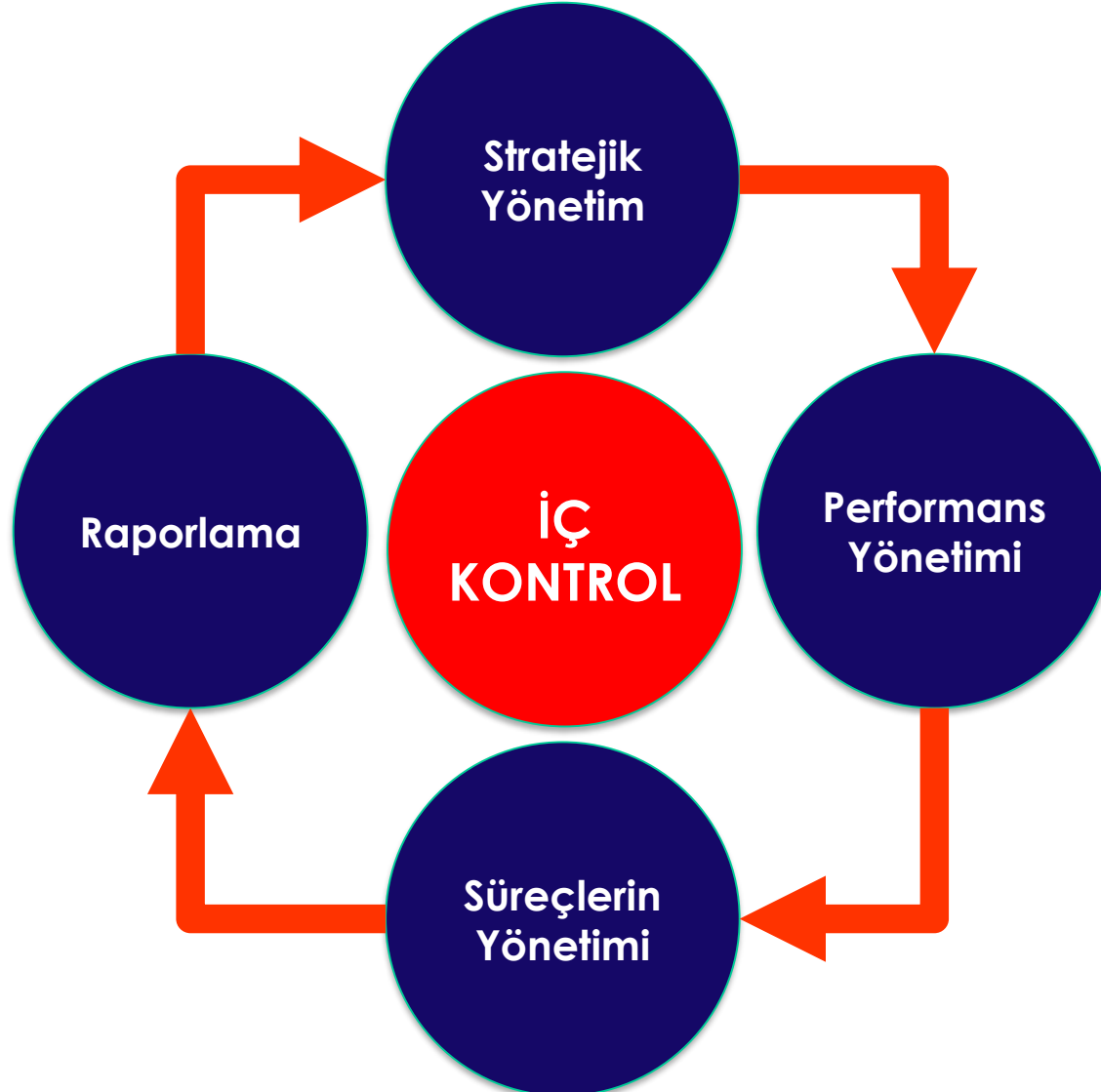
İç Kontrol Sisteminin Özü RİSK'tir.

**İç Kontrol Sistemi
Kurumsal Risk Yönetim Sisteminin
Alt Yapısını Oluşturur.**

İç Kontrol; Diğer Yönetim Araçlarının İşleyişini de **MAKUL ÖLÇÜ**'de Garanti Altına Alır

İÇ KONTROL
Kimin İşidir?

İç Kontrol Tüm **ÇALIŞANLARI** Kapsar.

İç kontrol, sadece bir bölümün veya görevlendirilmiş bir personelin yürüteceği faaliyet değildir.

İç Kontrol tüm çalışanların sorumluluğu olan bir sistemdir.

**İÇ KONTROL SİSTEMİ'nin
Sahibi ÜST DÜZEY YÖNETİM'dir.**

Üst Düzey Yöneticinin Sorumlulukları

İç kontrol sisteminin sahibi üst yöneticidir.

Üst yönetici: kurumda iç kontrol sisteminin kurulmasını ve işlemlerini sağlamakla birinci dereceden sorumludur.

Ayrıca üst düzey yönetici kendisinin içinde bulunduğu faaliyetlerin risklerinin analizini ve kontrol faaliyetlerinin tanımlamasını yapmalıdır.

Diğer yandan, 5018 sayılı Kanuna ekli (1) ve (II/B) sayılı cetvellerde yer alan kamu idarelerinde yürütülen Kamu İç Kontrol Standartlarına uyum çalışmaları hakkında her yılın Ocak ayında üst yönetici tarafından ilgili Bakana bilgi verilir..

Yöneticilerin Sorumlulukları

Birimlerinin ve kendisinin içinde olduğu süreçlerle ilgili risklerin belirlenmesini ve kontrol faaliyetlerinin uygulanmasını sağlamalıdır.

Birimlerinde yürütülen iç kontrol faaliyetlerini izlemeli ve gerektiğinde yeni riskler için yeni kontrol faaliyetlerini geliştirmelidir.

Çalışanların Sorumlulukları

Çalışanlar kurumun iş süreçlerinde yürüttükleri iş adımları için risklerin belirlenmesinde, bu risklerle ilgili kontrol faaliyetlerinin belirlenmesi ve uygulanmasında aktif rol oynarlar.

İç Denetçiler'in Sorumlulukları

İç Denetim Bölümü ve İç Denetçiler

- Yürütülen faaliyetlerdeki risklerin doğru tespit edilip edilmediğini
- Riskleri kontrol altına alan kontrol faaliyetlerinin tanımlanıp tanımlanmadığını
- ve en önemlisi kontrollerin doğru olarak işletilip işletilmediğini izleme konusunda sorumluluk sahibidir.

İÇ KONTROL ile ilgili
Yanlış Bilinenler
ve
Bilinmeyenler

- ✓ **İç Kontrol**, İç Denetim faaliyeti değildir...
- ✓ **İç Kontrol**, ön mali kontrolden ibaret değildir.
- ✓ **İç Kontrol** Kalite İç Tetkiki değildir.
- ✓ **İç Kontrol** Teftiş/Denetleme değildir.
- ✓ **İç Kontrol** Performans Ölçüm Sistemi Değildir.
- ✓ **İç Kontrol**, yazılı prosedürler ile başlamaz.
- ✓ **İç Kontrol** Dönemsel veya periyodik bir faaliyet değildir.
- ✓ **İç Kontrol** Denetimcilerin veya belli bir pozisyonun işi değildir.

- ✓ **İç Kontrol**, mali bir konu veya sadece mali konular ile ilgili değildir.
- ✓ **İç Kontrol**, çalışanlara yeni bürokratik işler yüklemek zorunda değildir.
- ✓ **İç Kontrol** sadece büyük bölümlerin ve önemli işler için kurulan bir sistem değildir.
- ✓ **İç Kontrol** bir kere kurulup eskimeye bırakılacak bir sistem değildir.
- ✓ **İç Kontrol**'ün özü ne süreç yönetimidir, ne de kalite yönetimi. İç kontrol riskler için vardır ve özünde riskler yer alır.

✓ **İç Kontrol;**

kaynakların etkin kullanıldığını,
yolsuzluk olmayacağını,
raporların doğruluğunu,
yasalara uygunluğu
garanti etmez
makul güvence verir.

İÇ KONTROL'ün
Makul Güvence
Karinesi

Neden Makul Güvence

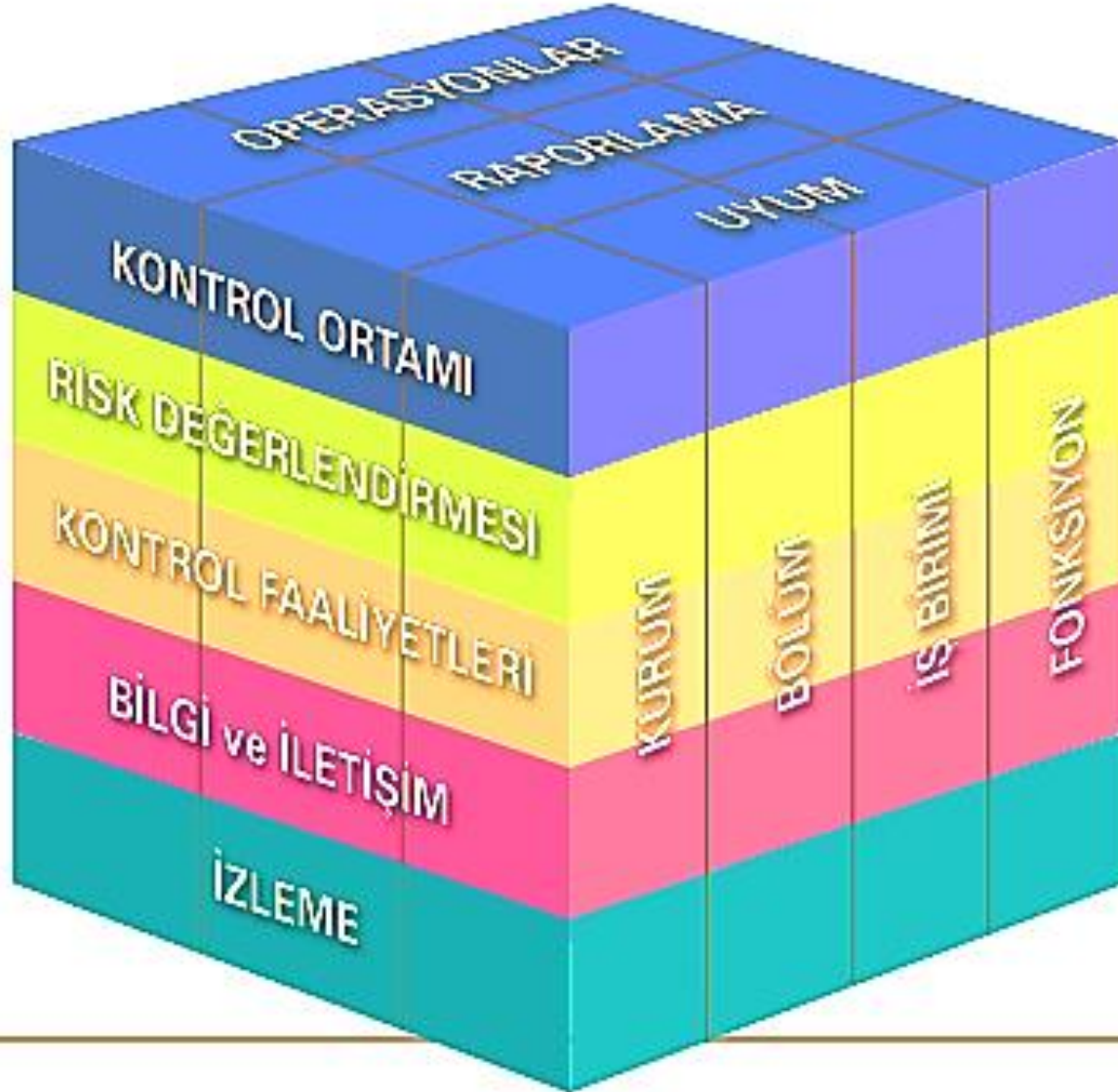
- Belirsizliklerin hiç olmayacağı bir yaşam asla mümkün değildir.
- Önceden ön görülemeyecek risklerin her zaman var olacaktır.
- Kurumun kontrolü veya etkisi dışındaki faktörlerin olması kaçınılmazdır.
- Karar almada insan muhakemesi yanılabilir ve insan kaynaklı basit hatalar veya yanlışlıklar yüzünden krizler meydana gelebilir.
- İki ya da daha fazla kişinin gizlice anlaşmasıyla kontrolden kaçınılabılır.
- Yönetim kademeleri iç kontrol sistemini önemsemeyebilir.
- Özel durumlarda iç kontrol sisteminden taviz verme engellenemeyebilir.
- Kontroller yanlış tasarlanabilir.

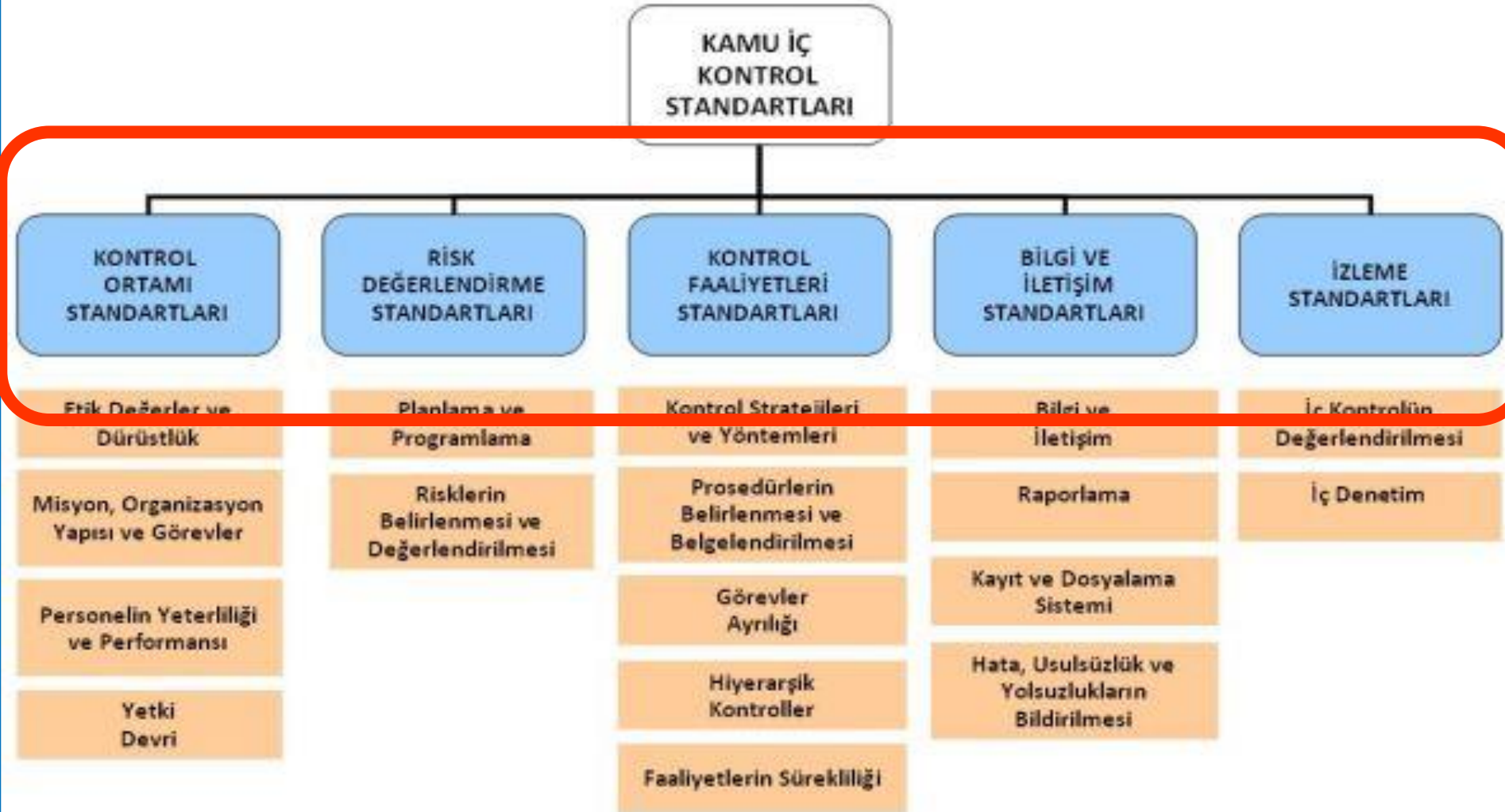
İÇ KONTROL **Sistematığı**

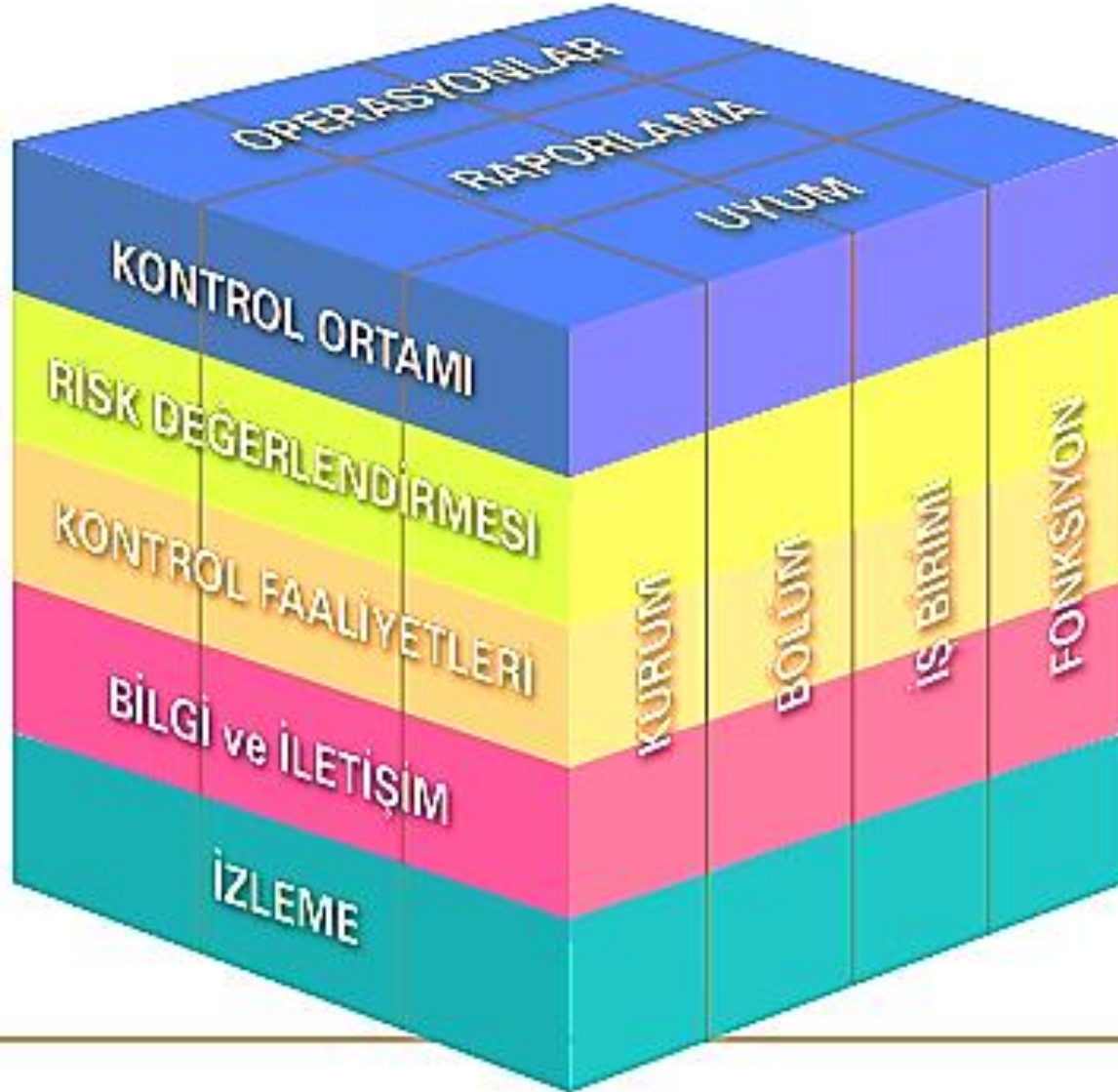
BÜTÜNLEŞİK İÇ KONTROL SİSTEMİ COSO KÜPÜ

26 Aralık 2007 tarihi Resmî Gazetede Yayınlanan KAMU İÇ KONTROL STANDARTLARI TEBLİĞİ

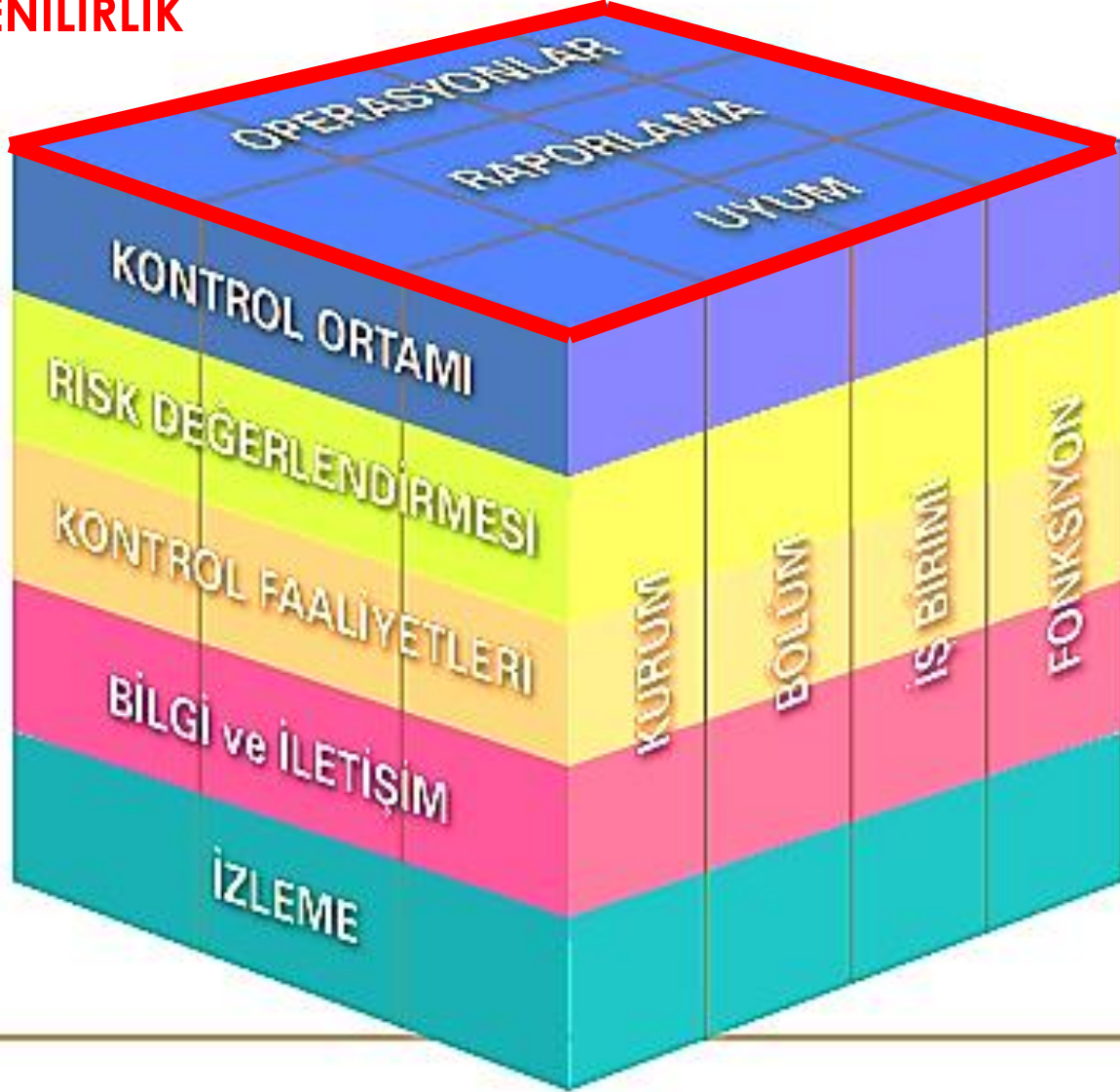

BÜTÜNLEŞİK İÇ KONTROL SİSTEMİ COSO KÜPÜ

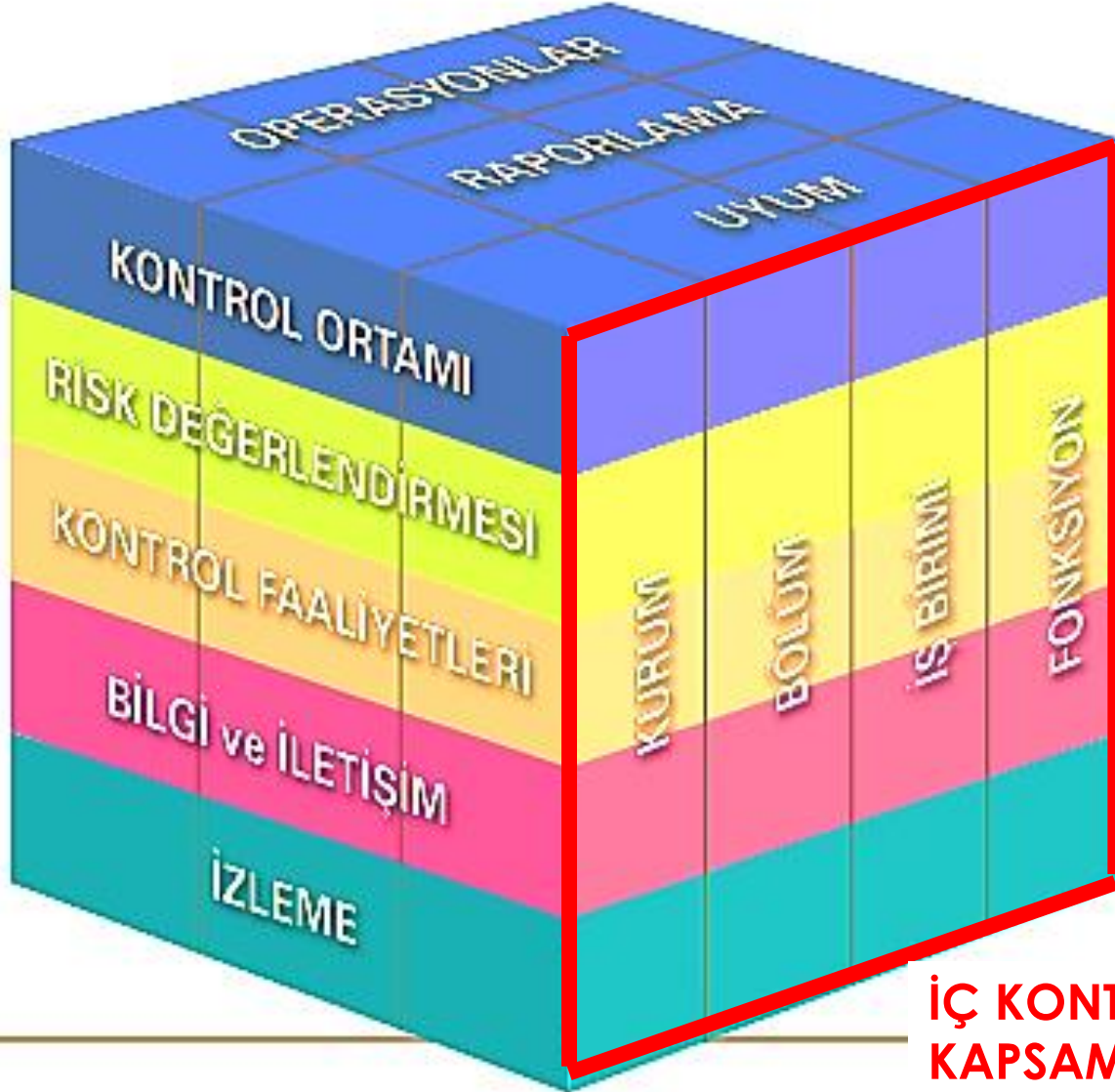

BÜTÜNLEŞİK İÇ KONTROL SİSTEMİ COSO KÜPÜ

İÇ KONTROL SİSTEMİNİN
MAKUL GÜVENİLİRLİK
ALANLARI

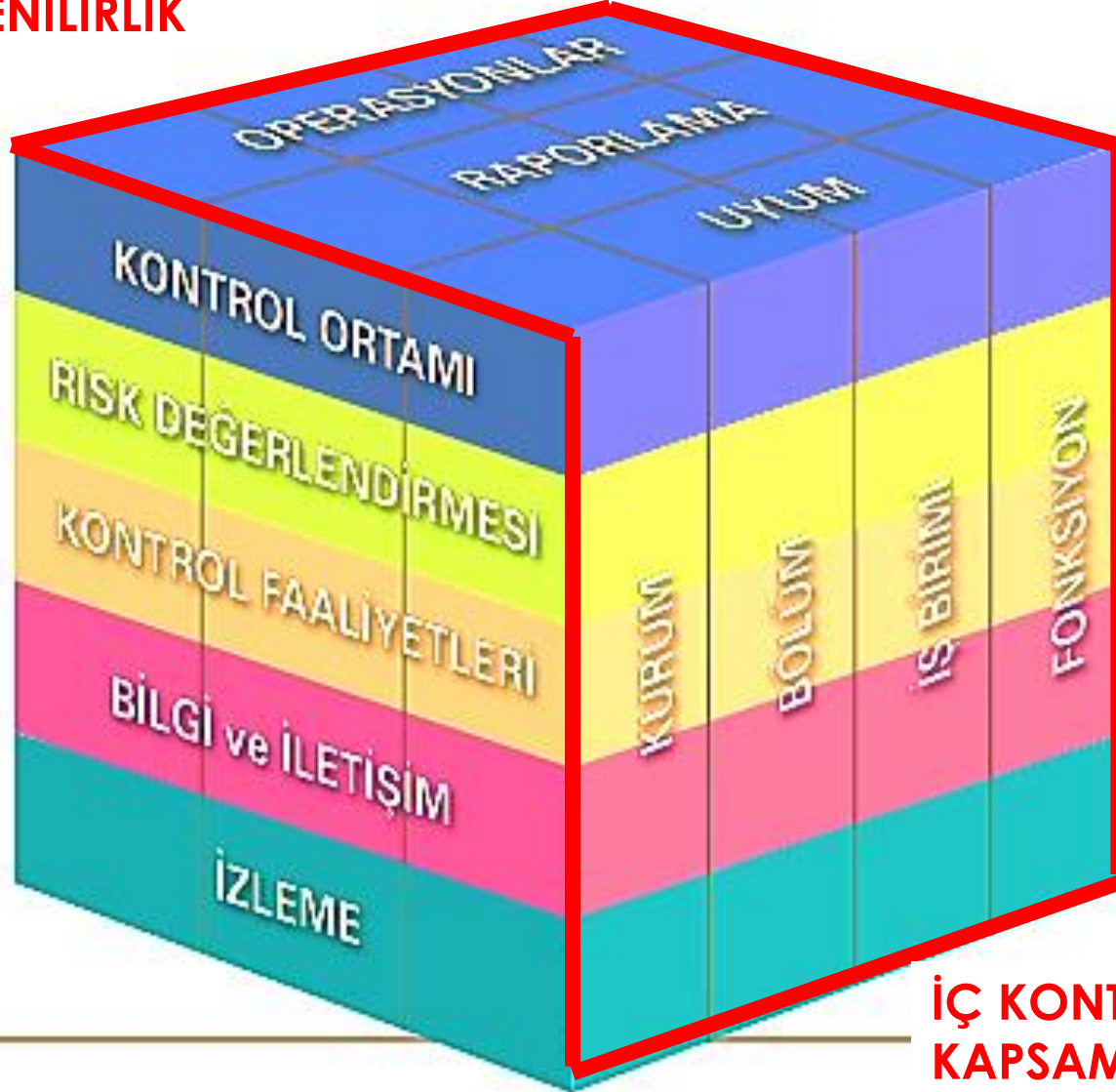
BÜTÜNLEŞİK İÇ KONTROL SİSTEMİ COSO KÜPÜ

**İÇ KONTROL SİSTEMİNİN
KAPSAM ve SEVİYESİ**

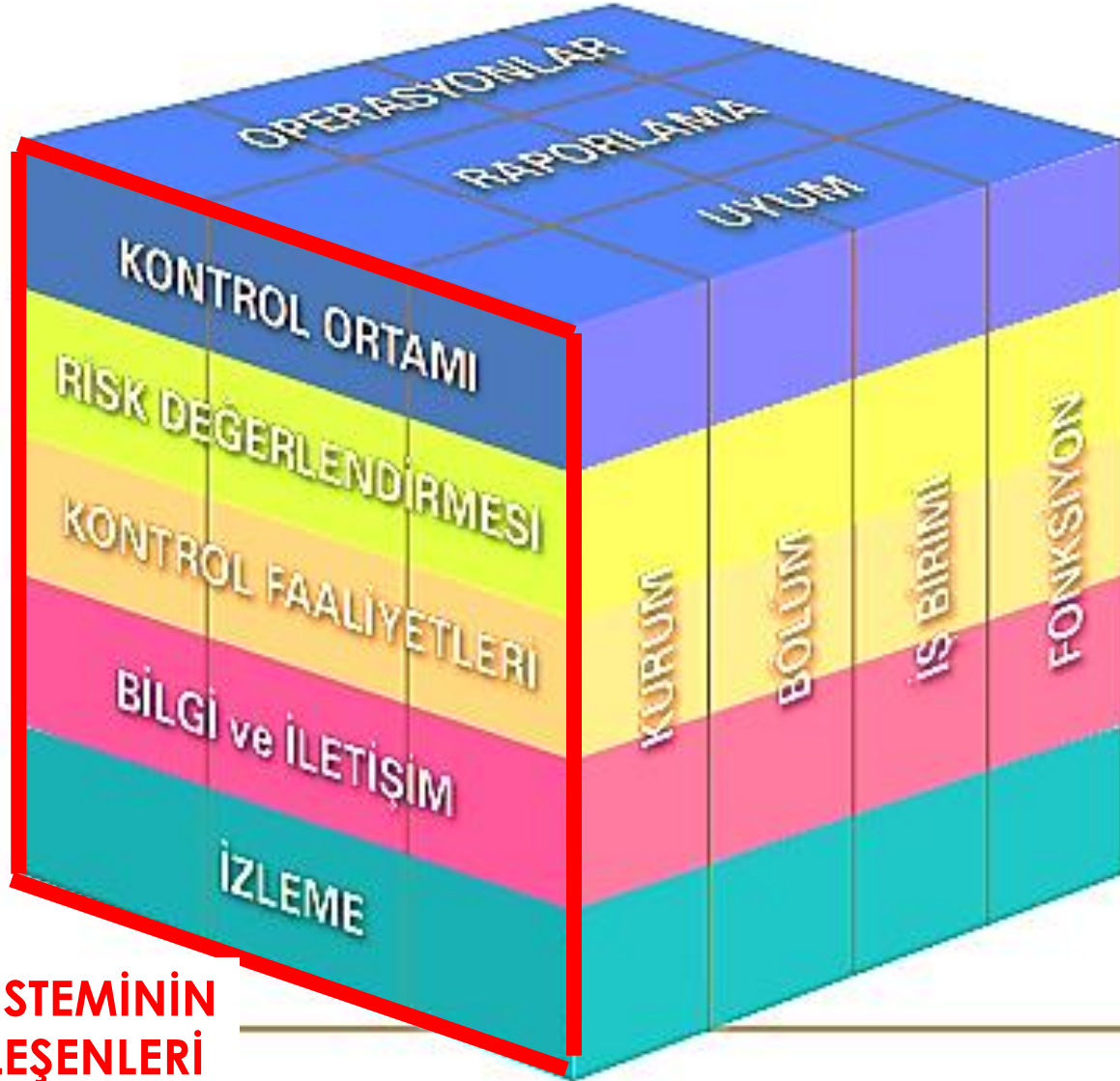
BÜTÜNLEŞİK İÇ KONTROL SİSTEMİ COSO KÜPÜ

İÇ KONTROL SİSTEMİNİN
MAKUL GÜVENİLİRLİK
ALANLARI

İÇ KONTROL SİSTEMİNİN
KAPSAM ve SEVİYESİ

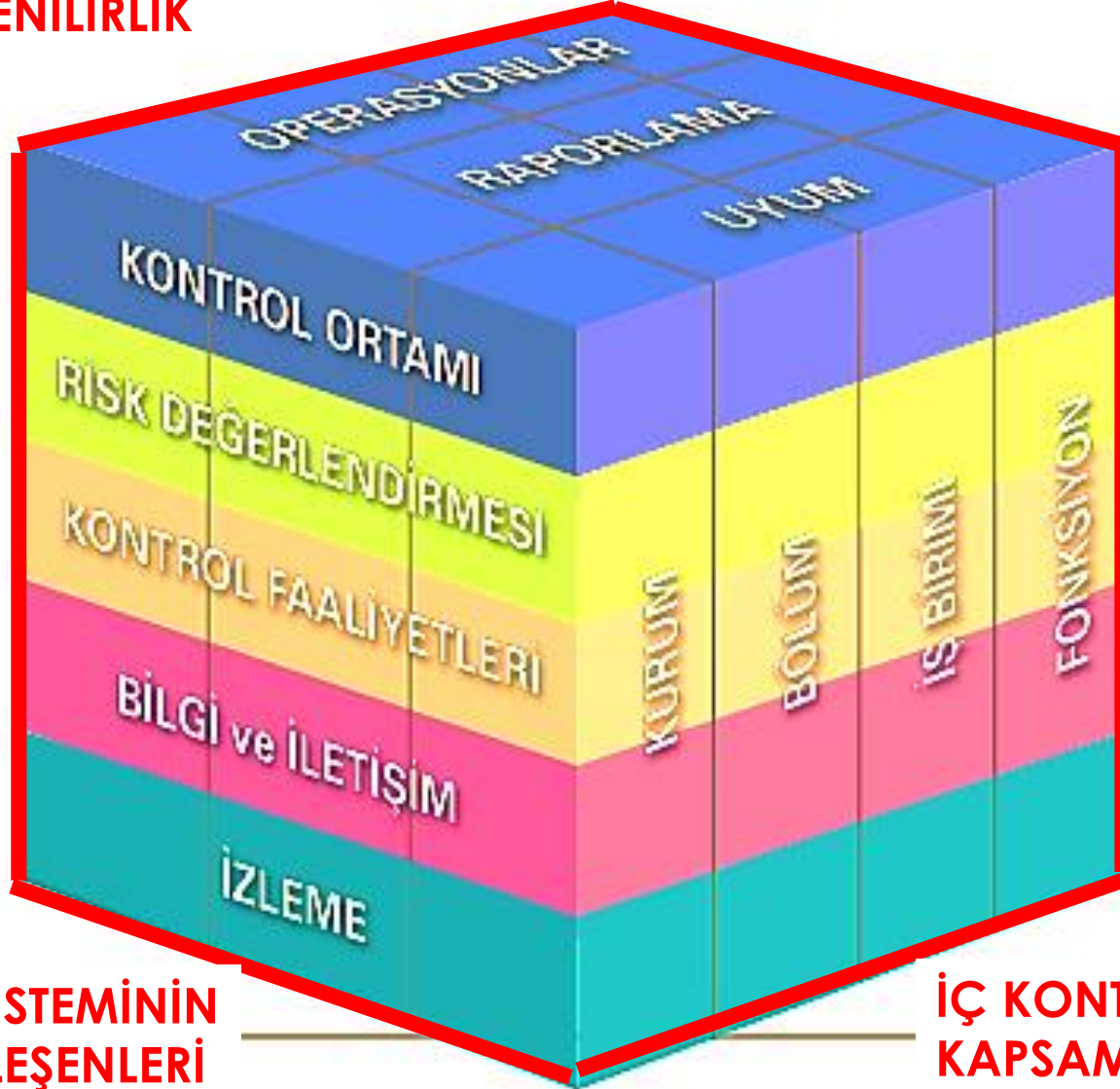
BÜTÜNLEŞİK İÇ KONTROL SİSTEMİ COSO KÜPÜ

**İÇ KONTROL SİSTEMİNİN
UNSURLARI/BİLEŞENLERİ**

BÜTÜNLEŞİK İÇ KONTROL SİSTEMİ COSO KÜPÜ

İÇ KONTROL SİSTEMİNİN
MAKUL GÜVENİLİRLİK
ALANLARI

İÇ KONTROL SİSTEMİNİN
UNSURLARI/BİLEŞENLERİ

İÇ KONTROL SİSTEMİNİN
KAPSAM ve SEVİYESİ

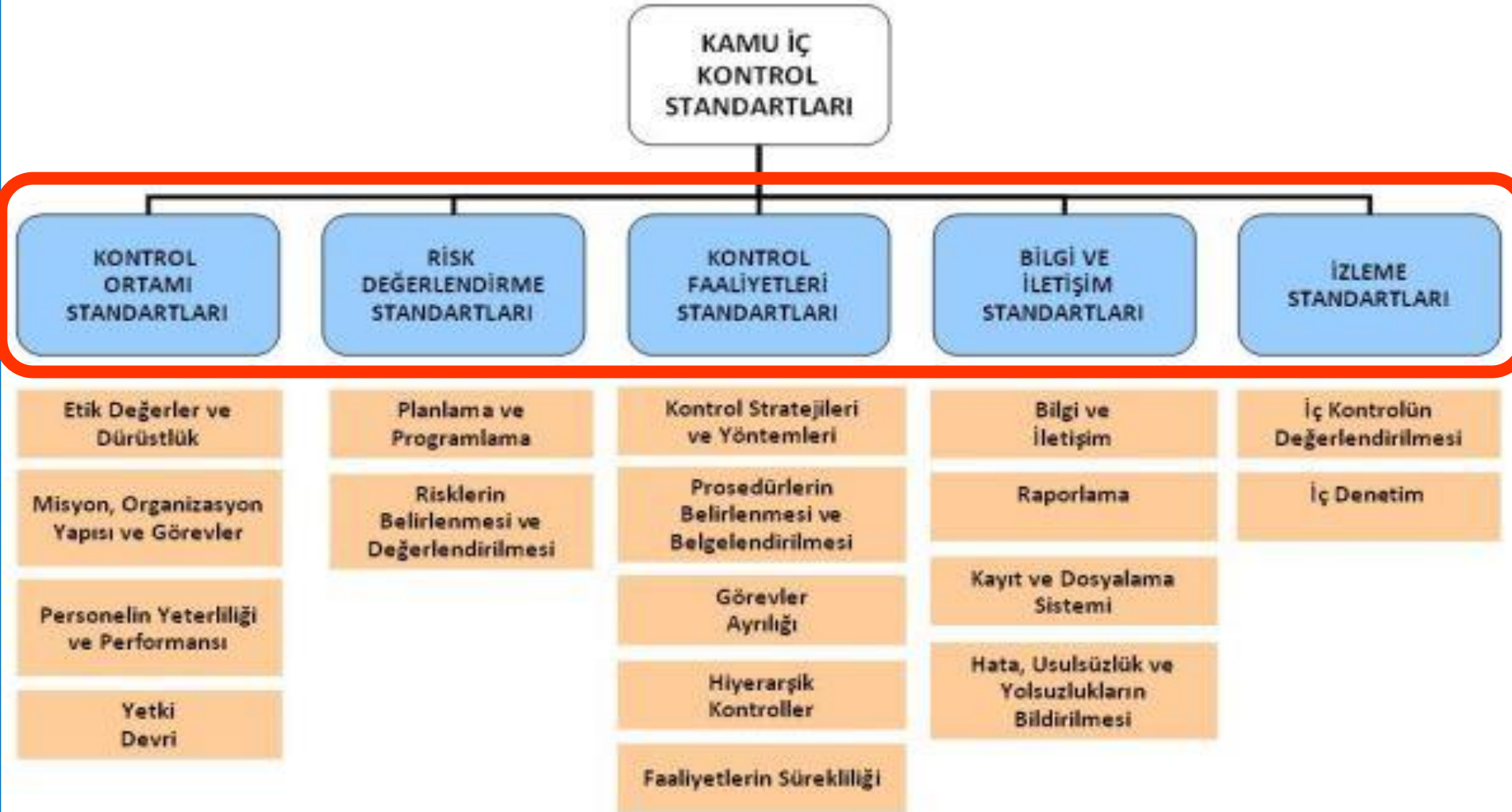
İÇ KONTROL Unsurları

İÇ KONTROL SİSTEMİ UNSURLARI (BİLEŞENLERİ)

26 Aralık 2007 tarihi Resmî Gazetede Yayınlanan KAMU İÇ KONTROL STANDARTLARI TEBLİĞİ

İÇ KONTROL SİSTEMİ UNSURLARI (BİLEŞENLERİ)

İÇ KONTROL SİSTEMİ UNSURLARI (BİLEŞENLERİ)

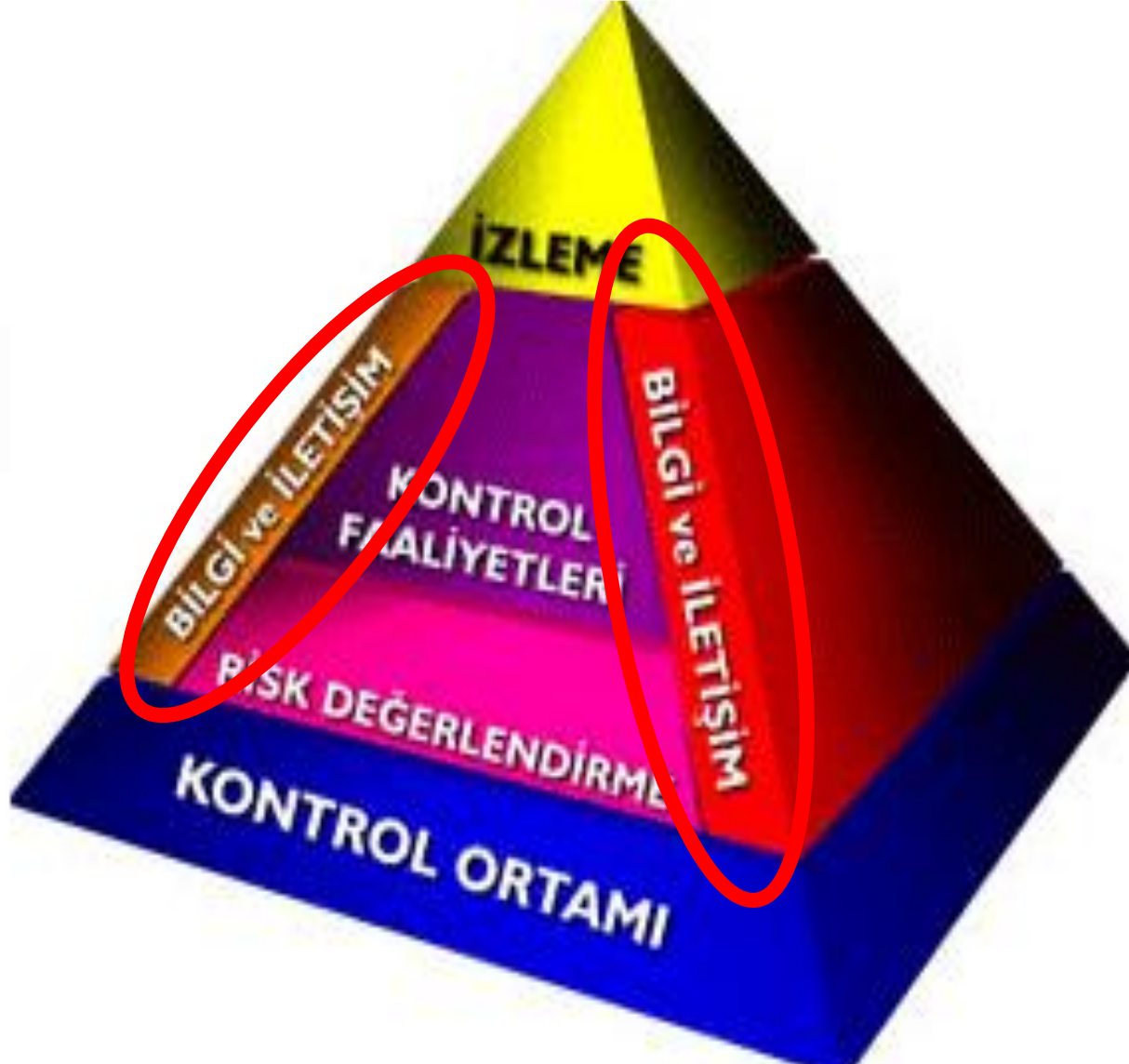
İÇ KONTROL SİSTEMİ UNSURLARI (BİLEŞENLERİ)

İÇ KONTROL SİSTEMİ UNSURLARI (BİLEŞENLERİ)

İÇ KONTROL SİSTEMİ UNSURLARI (BİLEŞENLERİ)

İÇ KONTROL SİSTEMİ UNSURLARI (BİLEŞENLERİ)

Kontrol Ortamı

İÇ KONTROL SİSTEMİ UNSURLARI (BİLEŞENLERİ)

KONTROL ORTAMI

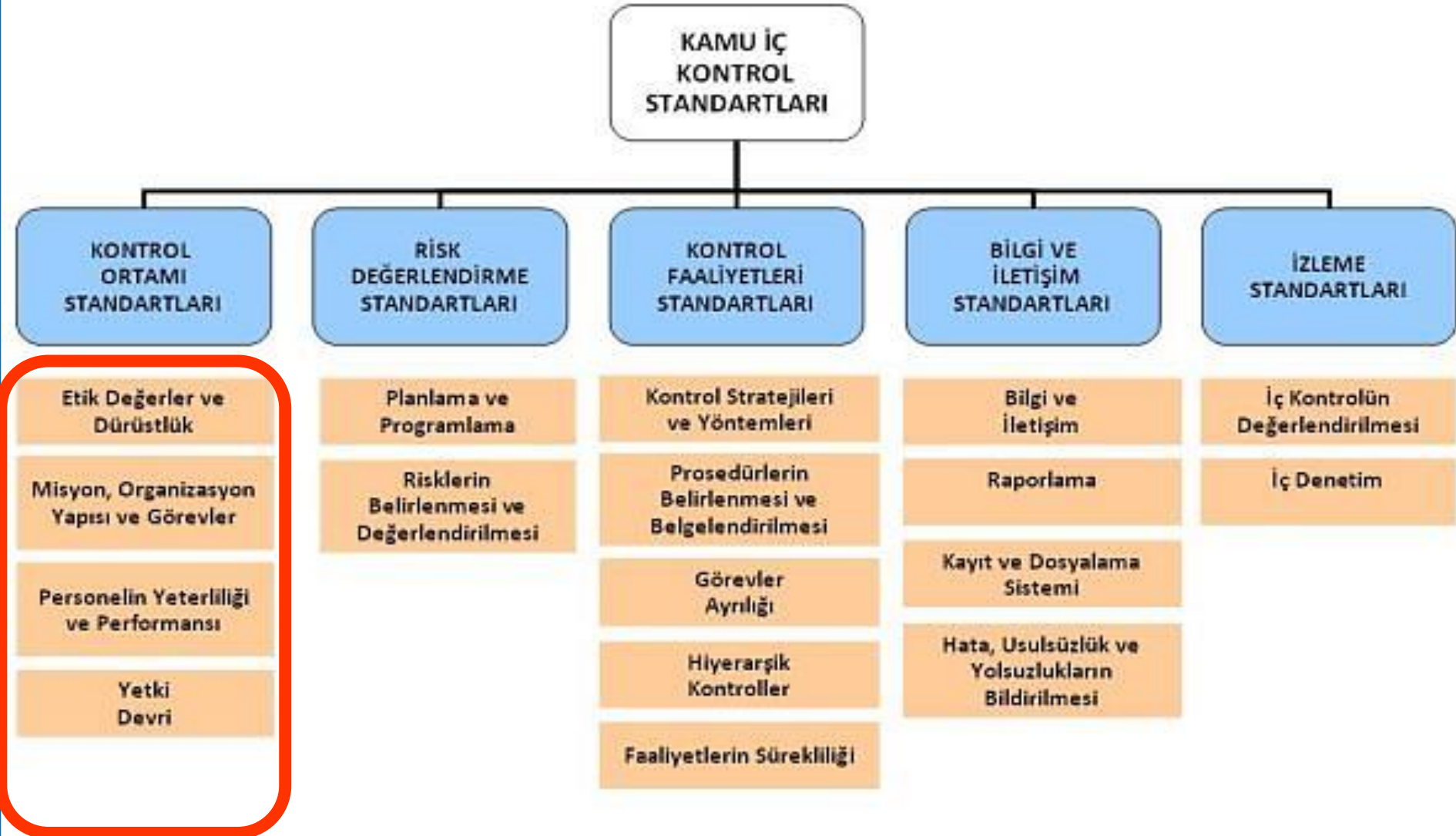
TEMEL BİLEŞENLERİ

1. Etik değerlere ve dürüstlük ilkesine olan bağlılığın gösterilmesi
2. Kontrol ortamına ilişkin gözetim sorumluluğuna ait çalışmalarının yürütülmesi
3. Kontrol ortamı yapısının, yetki ve sorumlulukların belirlenmesi
4. Yetkinliğin geliştirilmesine ilişkin bağlılığın gösterilmesi
5. Hesap verme sorumluluğunun yerine getirilmesi

COSO, 2013
“İç Kontrol-Entegre Çerçeve Raporu”

26 Aralık 2007 tarihi Resmî Gazetede Yayınlanan KAMU İÇ KONTROL STANDARTLARI TEBLİĞİ

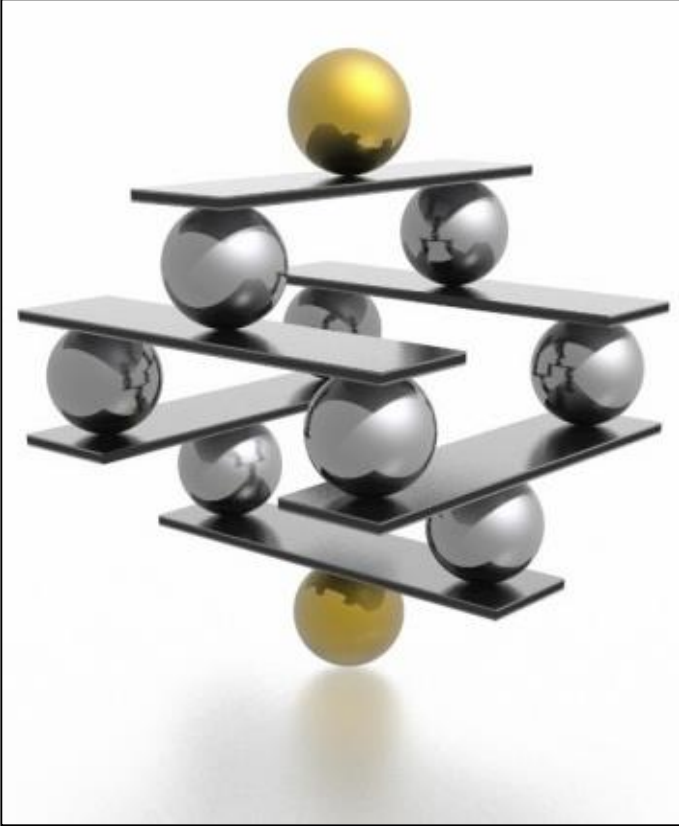

26 Aralık 2007 tarihi Resmî Gazetede Yayınlanan KAMU İÇ KONTROL STANDARTLARI TEBLİĞİ

Etkin bir **İç Kontrol Sistemi**
Güçlü bir **KONTROL ORTAMI**'nin
oluşturulması ile başlar.

Bir kurumun; yönetici ve çalışanlarının kontrol bilincini etkileme tarzı, **Kontrol Ortamın** uygunluğunu belirler.

İç Kontrol konusunda disiplin, bilinç ve sahiplenmeyi destekleyen ve İç Kontrol'ün alt yapısını oluşturan **Kontrol Ortamı**; iç kontrol sisteminin bütün diğer unsurlarının esasıdır ve önceliklidir.

Güçlü bir **Kontrol Ortamı** için

Kurum tüm faaliyetleri, iletişimi ve ilişkileri için bağlayıcı etik değerlerini belirlemeli, ilan etmeli ve bunlara uyulmalıdır.

Bu amaçla etik eğitimleri yapılabilir.

Etik değerlerin bağlayıcılığı konusunda üst yönetim irade beyanında bulunmalıdır.

Bu etik değerlere uyum

Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri İle Başvuru Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmelik

T.C. Başbakanlık Kamu Görevlileri Etik Kurulu KAMU PERSONELİ ETİK REHBERİ

Kurumun Temel Değerler Kitapçığı

Güçlü bir **Kontrol Ortamı** için

Üst yönetimin İç Kontrol Sistemi ile ilgili tavrı Kontrol Ortamının belirleyicisidir.

Üst yönetim iç kontrol sistemini destekleyici tutum içinde olmalı ve kendisinin içinde olduğu risk belirleme, kontrol faaliyeti belirleme ve kontrol faaliyetlerini uygulama çalışmalarına katılmalıdır.

Güçlü bir **Kontrol Ortamı** için

Kurumun faaliyetlerinde görevlendirmelerinde uzmanlık ve yetkinlikleri göz önünde tutulmalıdır.

Unutulmamalıdır ki işlerin uzman olmayan çalışanlar tarafından yürütülmesi başlı başına bir risk unsurudur.

Çalışanların işleri ile ilgili hizmet içi eğitimlerle yetkinliklerinin geliştirilmesi önemsenmelidir.

Güçlü bir **Kontrol Ortamı** için

Organizasyon şeması açık ve net bir şekilde tanımlanmalıdır.

Kurumda; kim, hangi işten kime karşı sorumlu bilinmelidir.

Bir işi kim yapar, kim kontrol eder, kim onaylar gibi soruların cevapları verilmiş olmalıdır.

Görev tanımları belirgin olmalı, yetkiler tanımlanmalıdır.

Unutulmamalıdır ki yetki devirleri, hesap verme sorumluluklarının da belirlenmesi için çok önemlidir.

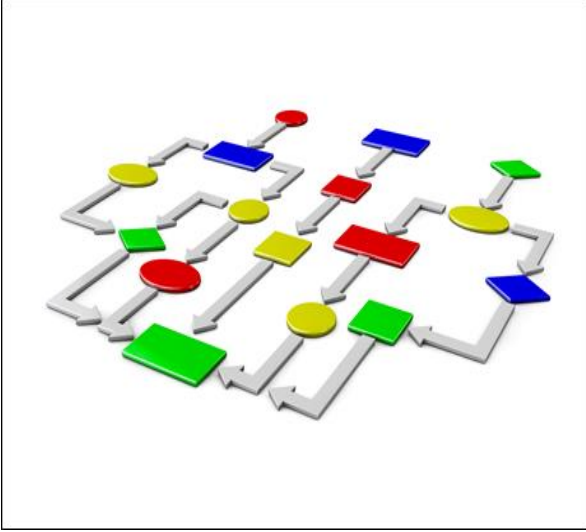
Güçlü bir **Kontrol Ortamı** için

İyi bir iç kontrol sistemi, iyi bir raporlama sistemine ihtiyaç duyar.

Kurumda hangi raporlar hazırlanır, kimin tarafından hazırlanır, kimin için hazırlanır biliniyor olmalıdır.

Güçlü bir **Kontrol Ortamı** için

İş süreçleri belirgin ve ayrıntılı bir şekilde tanımlanmalı, ve işlerin her seferinde tanımlanan iş akışlarına uygun olarak yapıldığından emin olunmalıdır.

İş akış diyagramları her kesin ulaşabileceği şekilde yayınlanmalıdır.

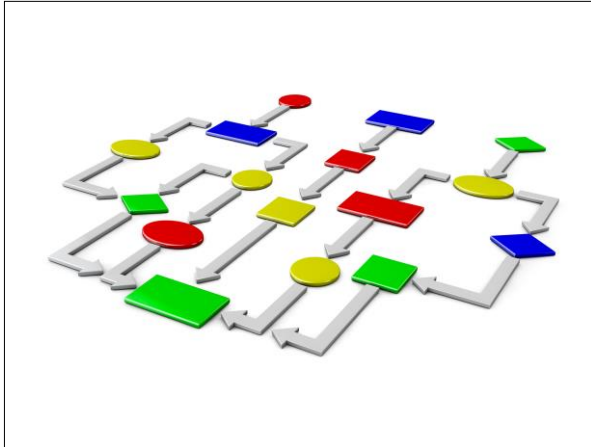
Güçlü bir **Kontrol Ortamı** için

Kurum içinde iç kontrol sisteminin riskleri etkin bir şekilde yönetebilmesi için risk yönetimi ve iç kontrol bilincinin yaygınlaştırılması ve tüm çalışanlarca benimsenmesi vaz geçilmez koşuldur.

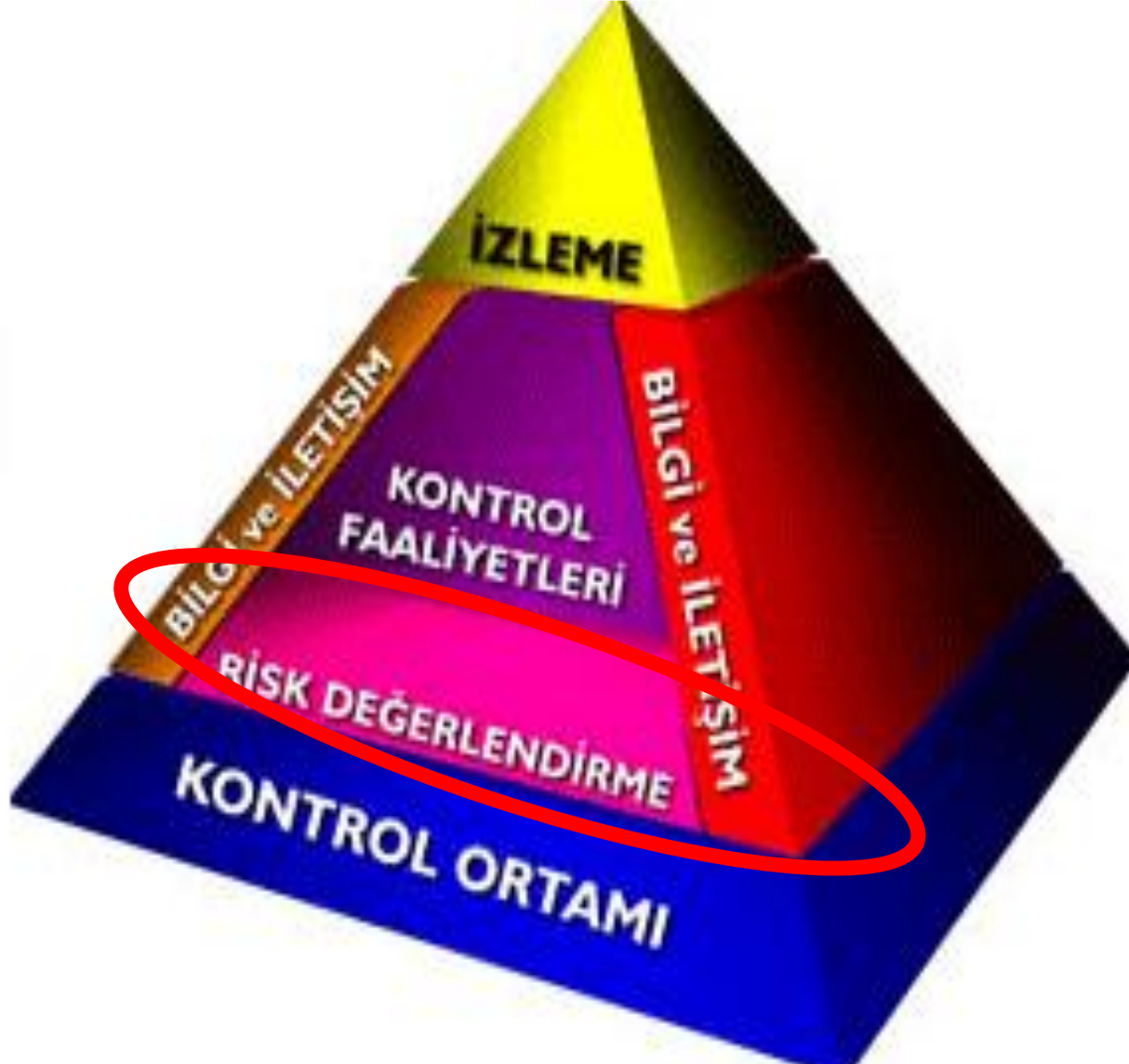
İnsan Kaynakları bölümleri işe almalarda, görevlendirmelerde çalışanları üstlenecekleri görevlerle ilgili riskler ve kontrol faaliyetleri konusunda bilgilendiren bir oryantasyon süreci tasarlamalıdır.

Güçlü bir **Kontrol Ortamı** için

- ✓ Kurumun etik değerleri belirlenmiş ve benimsenmiş olmalıdır.
- ✓ Amaçlar ve hedefler belirlenmiş ve paydaşlar tarafından biliniyor olmalıdır.
- ✓ Organizasyon yapısı belirgin, görevler tanımlanmış, yetkiler yetkin kişilere verilmiş olmalıdır.
- ✓ İş süreçleri tanımlanmış ve uygulanır halde olmalıdır.
- ✓ Hesap verebilirlik herkes tarafından temel değer olarak kabul edilmiş olmalıdır.
- ✓ Kurumsal, operasyonel ve bireysel performans kriterleri belirlenmiş ve değerlendirilebilir olmalıdır.
- ✓ Yönetim kurulunun icranın içinde olmaması sağlanmış olmalıdır.
- ✓ İç kontrol sistemini destekleyen insan kaynakları politikaları geliştirilmiş olmalıdır.

İÇ KONTROL SİSTEMİ UNSURLARI (BİLEŞENLERİ)

RİSK DEĞERLEME

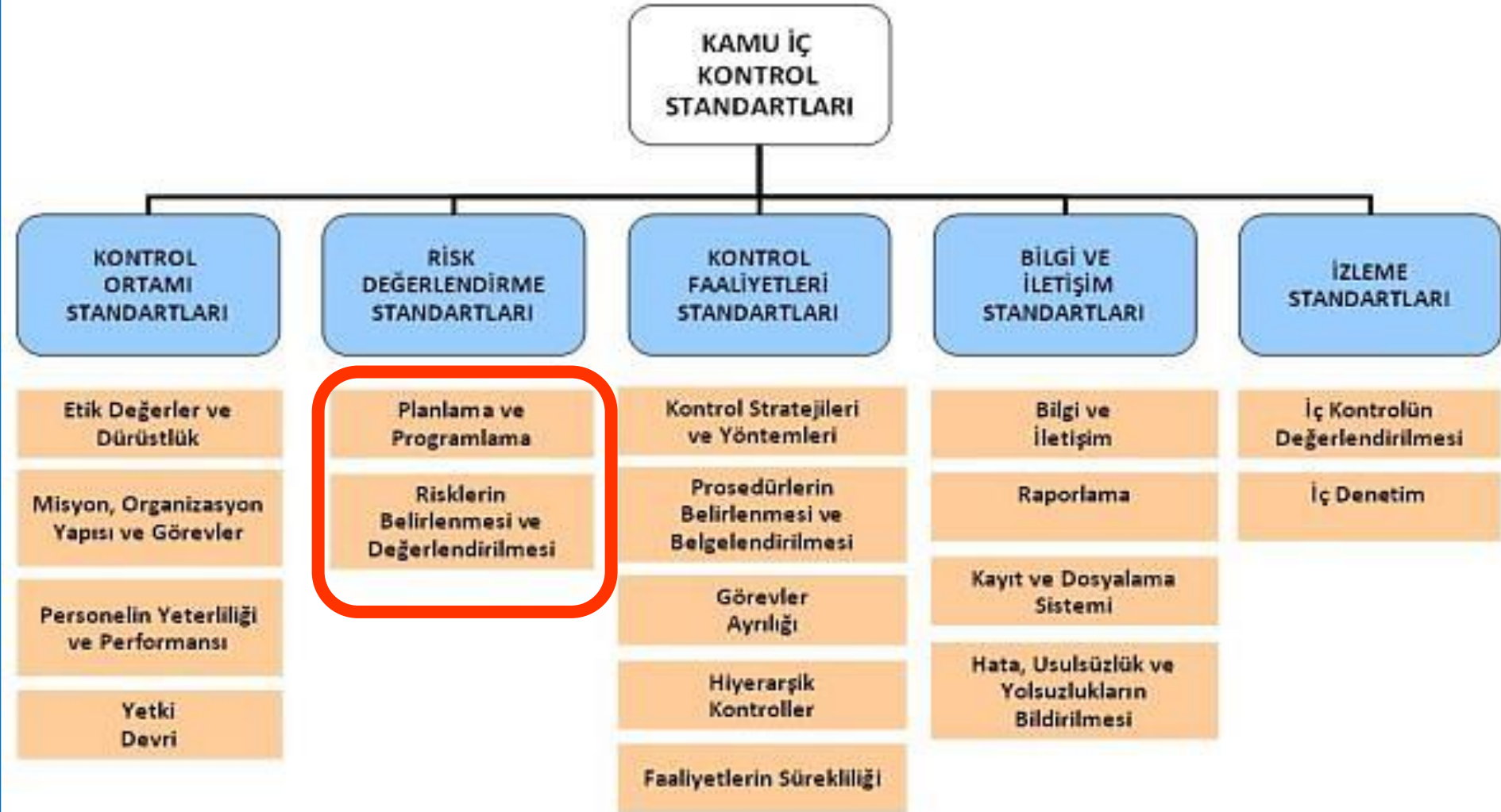
TEMEL İLKELER

1. Doğru ve uygun hedeflerin belirlenmesi
2. Risklerin belirlenerek analiz edilmesi
3. Suistimal riskine ilişkin değerlendirmelerin yapılması
4. Kayda değer ve önemli değişikliklerin tespit edilmesi ve değerlendirilmesi döngüsünün işletilmesi

COSO, 2013
“İç Kontrol–Entegre Çerçeve Raporu”

26 Aralık 2007 tarihi Resmî Gazetede Yayınlanan KAMU İÇ KONTROL STANDARTLARI TEBLİĞİ

26 Aralık 2007 tarihi Resmî Gazetede Yayınlanan KAMU İÇ KONTROL STANDARTLARI TEBLİĞİ

Risk Nedir?

Risk, zarara uğrama tehlikesidir.

Türk Dil Kurumu

Risk, amaç ve hedefleri tehdit eden, belirli bir olasılık dahilinde gerçekleşebilecek her tür olay, koşul ya da durumun taşıdığı zarar potansiyelidir.

Dr. Bertan KAYA

Risk Değerlendirme

- Riskleri Belirle
- Riskleri Ölçümle
- Riskleri Sınıflandır

İÇ KONTROL SİSTEMİ UNSURLARI (BİLEŞENLERİ)

KONTROL FAALİYETLERİ

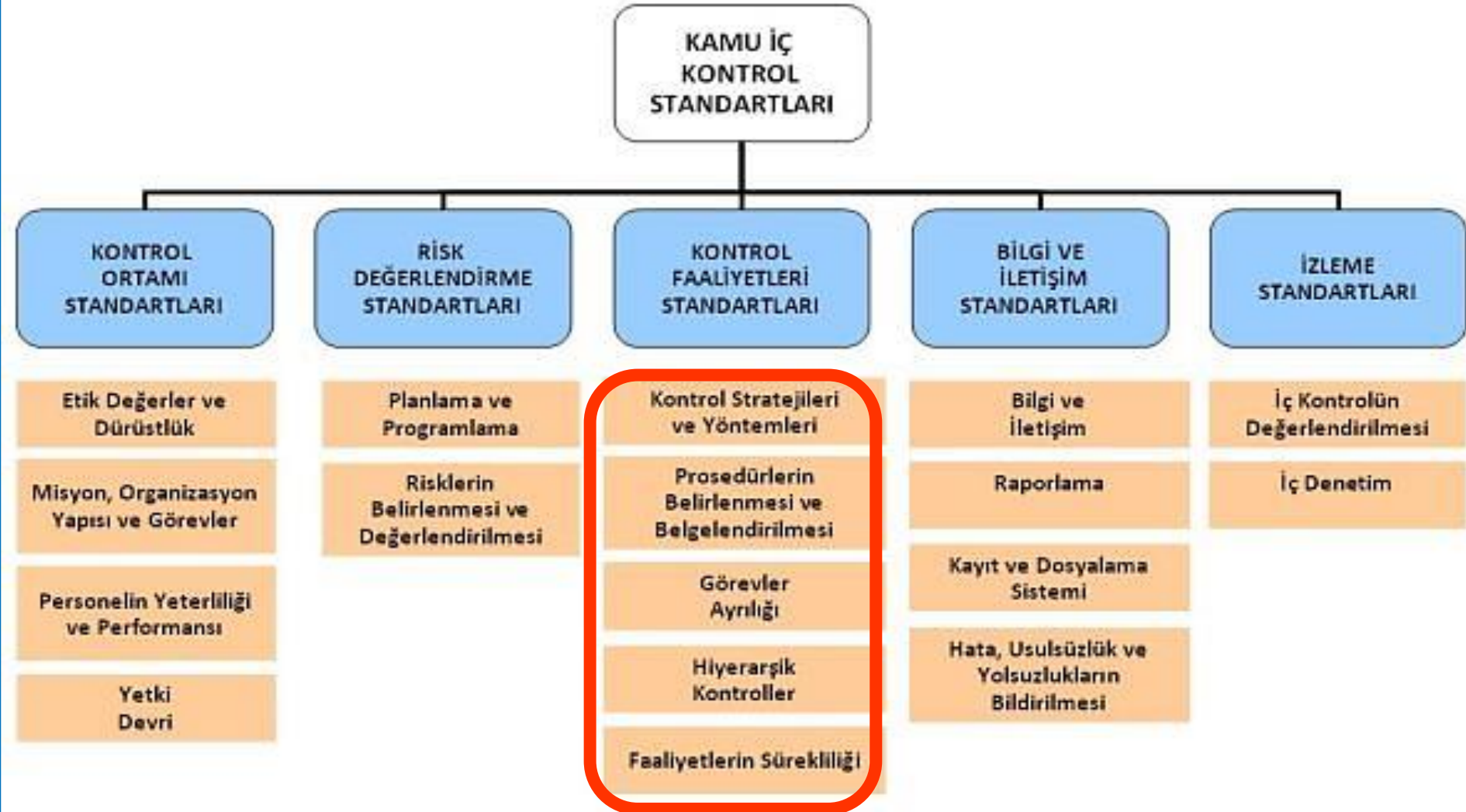
TEMEL İLKELER

1. Her risk için uygun kontrol faaliyetinin seçilmesi ve sürekli geliştirilmesi ilkesi
2. Kontrol faaliyetleri için Uygun teknoloji seçimi ve genel kontrollerin teknoloji üzerinden yapılması ilkesi
3. İç Kontrol faaliyetlerinin politikalarının ve prosedürlerinin belirlenmesi ve bunlara bağlı olarak yürütülmesi ilkesi

COSO, 2013
“İç Kontrol–Entegre Çerçeve Raporu”

26 Aralık 2007 tarihi Resmî Gazetede Yayınlanan KAMU İÇ KONTROL STANDARTLARI TEBLİĞİ

26 Aralık 2007 tarihi Resmî Gazetede Yayınlanan KAMU İÇ KONTROL STANDARTLARI TEBLİĞİ

Kontrol Faaliyetleri

Bir riskin oluşmasına sebep olabilecek Bir olayın

- Engellenmesine
- Gerçekleşme olasılığını en aza indirmeye
- Gerçekleştikten sonra tespit edilmesine
- Oluşması ile oluşacak zararın en aza indirgenmesine

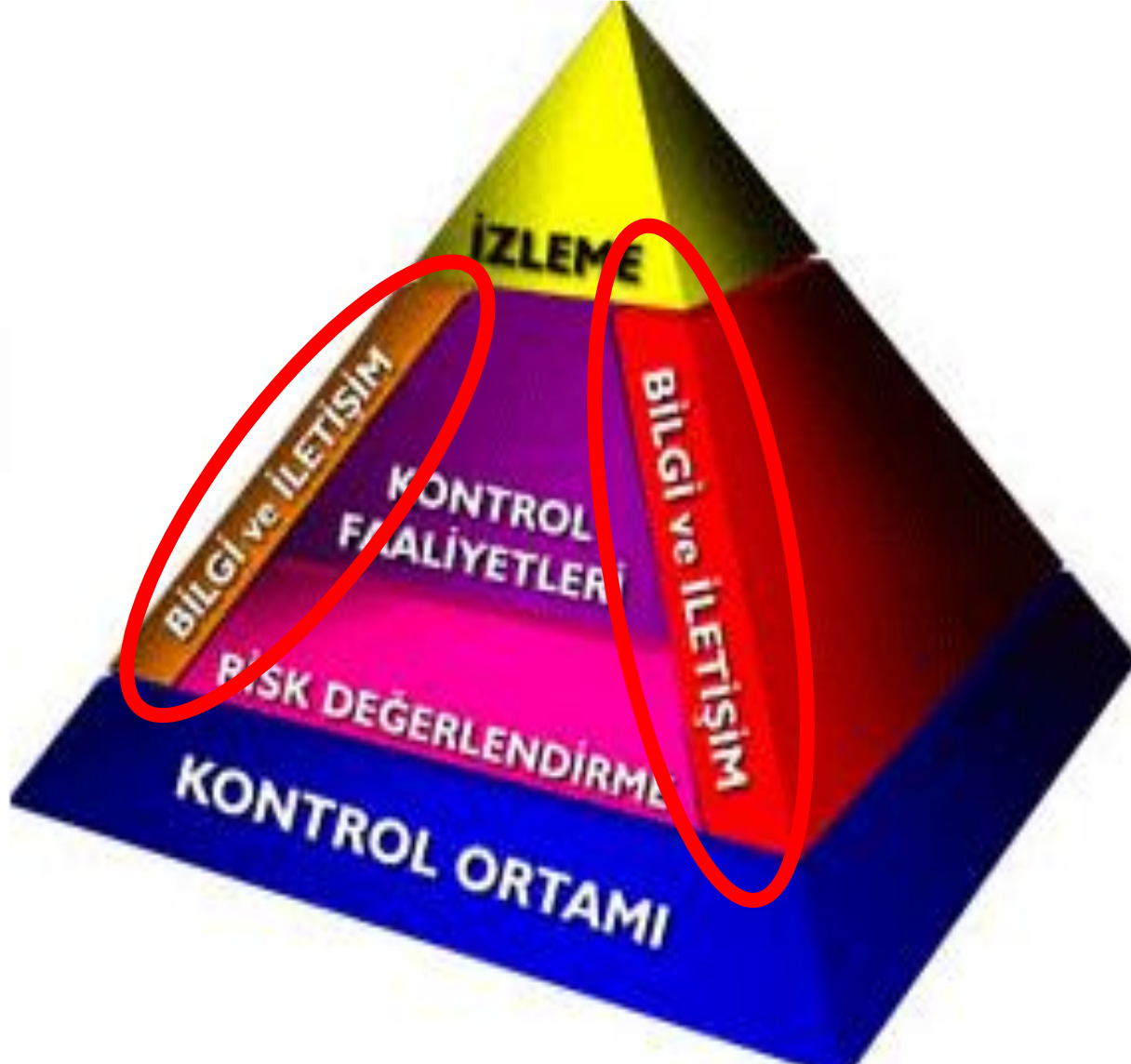
yönelik prosedürler oluşturmak, talimatlar hazırlamak, iş adımları koymak, fiziki kontroller yapmak vb. uygulamalar kontrol faaliyetleri olarak kabul edilir.

Bir faaliyetteki bir iş adımı veya faaliyetin tümünde olabilecek ve kuruma zarar verebilecek hatalar için

- **Kontrol veya gözetime yarayan yen iş adımları koymak**
- **Çalışanların yaptığı işi Bilgi işlem ortamına taşımak**
- **Kontrol Listeleri, check-list ve formlar hazırlamak**
- **Uyarıcı, yönlendirici talimatlar veya uyarı levhaları hazırlamak**
- **Riski gerçekleştiğinde zararı telafi edici tedbirler almak (Yangın Söndürme Araçları, vb.)**
- **Hata olduğunda uyarıcı manuel veya otomatik sistemler geliştirmek**
- **Riskli bir iş adımı kaldırarak yenisini koyak**

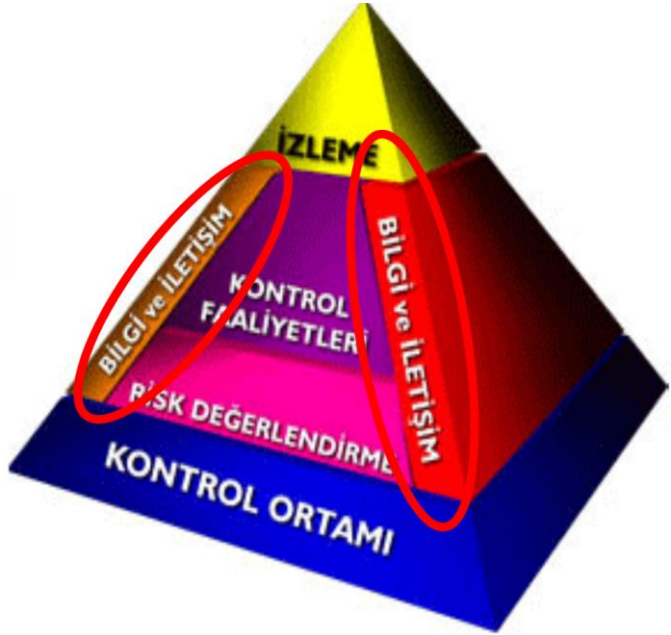
Vb. uygulamalar bir kontrol faaliyetidir.

İÇ KONTROL SİSTEMİ UNSURLARI (BİLEŞENLERİ)

BİLGİ ve İLETİŞİM

TEMEL BİLEŞENLERİ

1. Kurumun iç kontrol'ün etkinliği için uygun bilgiyi üretmesi ve kontrol faaliyetinde uygun bilgiyi kullanması
2. Hedefleri ve İç Kontrol faaliyetleri etkileyecek bilgilerin iç paydaşlara zamanında ve doğru paylaşılması
3. Gerektiğinde iç kontrol faaliyeti ile ilgili dış paydaşlarla iletişime geçebilmesi

COSO, 2013
“İç Kontrol–Entegre Çerçeve Raporu”

26 Aralık 2007 tarihi Resmî Gazetede Yayınlanan KAMU İÇ KONTROL STANDARTLARI TEBLİĞİ

KAMU İÇ KONTROL STANDARTLARI

KONTROL ORTAMI STANDARTLARI

Etik Değerler ve Dürüstlük

Misyon, Organizasyon Yapısı ve Görevler

Personelin Yeterliliği ve Performansı

Yetki Devri

RİSK DEĞERLENDİRME STANDARTLARI

Planlama ve Programlama

Risklerin Belirlenmesi ve Değerlendirilmesi

KONTROL FAALİYETLERİ STANDARTLARI

Kontrol Stratejileri ve Yöntemleri

Prosedürlerin Belirlenmesi ve Belgelendirilmesi

Görevler Ayrılığı

Hiyerarşik Kontroller

Faaliyetlerin Sürekliliği

BİLGİ VE İLETİŞİM STANDARTLARI

Bilgi ve İletişim

Raporlama

Kayıt ve Dosyalama Sistemi

Hata, Usulsüzlük ve Yolsuzlukların Bildirilmesi

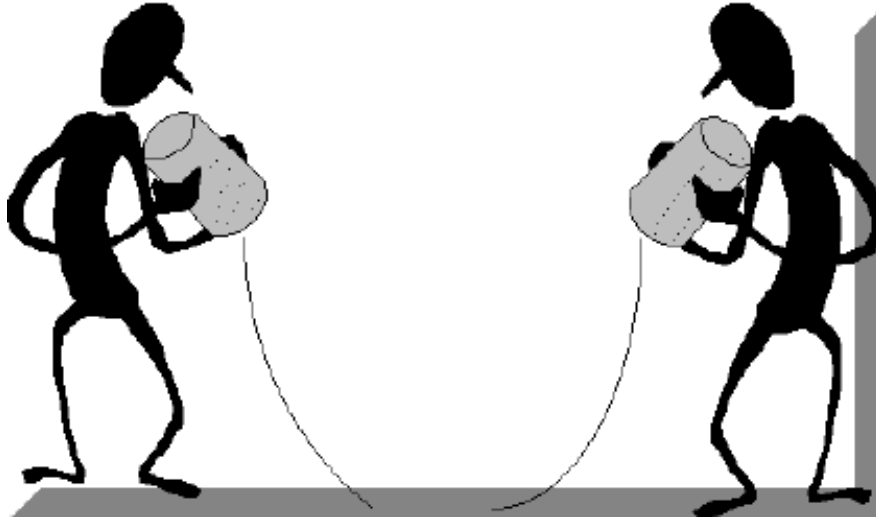
İZLEME STANDARTLARI

İç Kontrolün Değerlendirilmesi

İç Denetim

26 Aralık 2007 tarihi Resmî Gazetede Yayınlanan KAMU İÇ KONTROL STANDARTLARI TEBLİĞİ

BİLGİ ve İLETİŞİM

Bilgi ve iletişim iç kontrol'ün genel hedeflerinin gerçekleştirilmesi bakımından yaşamsal önemdedir.

BİLGİ ve İLETİŞİM

Doğru bilgiye gerektiğinde ve zamanında ulaşım...

Belirgin iletişim kanal ve yöntemleri...

Gerekli bilginin gerekli kişilerden saklanması İÇ KONTROL sistemini zayıflatır.

BİLGİ'nin ÖNEMİ

Etkin bir iç kontrol için bir kurumun bütün iş ve işlemlerinde bilgiye ihtiyaç duyulur.

Kurum içinde anlamlı, güvenilir ve uygun bilginin oluşturulmasına önem verilmelidir.

ETKİN BİLGİ YÖNETİMİ

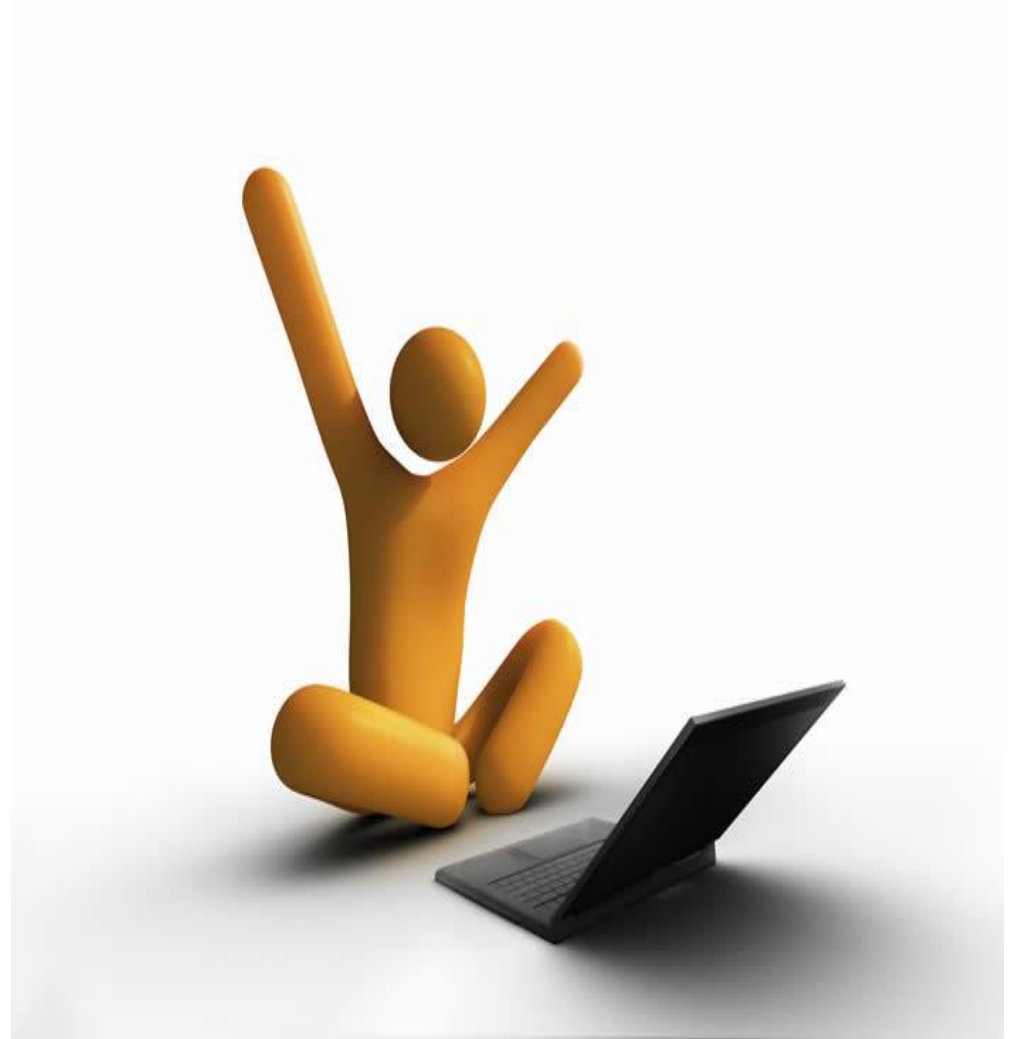
Faaliyetleri kontrol etmede ve karar vermede bilginin anlamlı ve değerli olması için bilgi oluşur oluşmaz kaydedilmelidir.

Kurum içinde kullanılan dokümanlar değiştiğinde hızlı bir şekilde güncellenmesi sağlanmalıdır.

KALİTELİ BİLGİ

Yönetimin uygun karar alma kapasitesi bilginin kalitesinden etkilenir; bu bilgilerin:

- Uygun
 - Zamanında
 - Güncel
 - Doğru
 - Elde edilebilir
- olması gerekir.

İLETİŞİM'in ÖNEMİ

Etkin iletişim aşağıdan yukarıya, enlemesine ve yukarıdan aşağıya doğru akarak suretiyle bütün yönlerde, bütün unsurlar ve tüm yapı arasında meydana gelmelidir.

İLETİŞİM'in ÖNEMİ

En kritik iletişim kanallarından biri yönetim ile yönetilenler arasında olanıdır.

Yöneticiler performans özellikler riskler, iç kontrol ve diğer bağlantılı konular ile ilgili olarak astlarını zamanında bilgilendirmelidir.

İLETİŞİM'in ÖNEMİ

Yönetim, ayrıca, sosyal ve ahlaki davranış beklentilerini karşılayan spesifik ve emredici nitelikte iletişim de kurmalıdır.

Bu, iç kontrol felsefesi ve yaklaşımı ile yetki dağılımı hakkında kurumun açık bir beyanını ifade eder.

İLETİŞİM'in ÖNEMİ

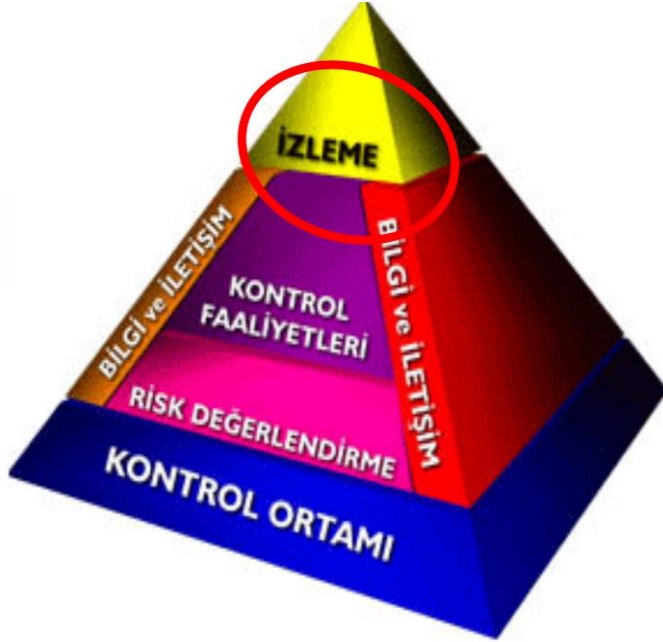
Kurum organizasyonun hedeflerine ulaşma derecesi ve risklerin yönetilmesi için çok önemli etki yaratabilecek bilgiler için kurum dışı üçüncü kişilerle iletişim kurmaya ve onlardan bilgi edinmeye yarayan iletişim kanalları ve araçları kullanabilmelidir.

İÇ KONTROL SİSTEMİ UNSURLARI (BİLEŞENLERİ)

İZLEME

TEMEL BİLEŞENLER

1. İç Kontrol sisteminin işleyişinin, uygunluğunun sürekli olarak gözlenmesi ve gerekli durumlarda iyileştirilmesi
2. İç kontrol sistemini gözleme ve denetleme sorumluluğu olanların değerlendirmelerini yönetim, kurulu, yöneticiler ve paydaşlarla zamanında paylaşması

COSO, 2013
“İç Kontrol–Entegre Çerçeve Raporu”

26 Aralık 2007 tarihi Resmî Gazetede Yayınlanan KAMU İÇ KONTROL STANDARTLARI TEBLİĞİ

KAMU İÇ KONTROL STANDARTLARI

KONTROL ORTAMI STANDARTLARI

Etik Değerler ve
Dürüstlük

Misyon, Organizasyon
Yapısı ve Görevler

Personelin Yeterliliği
ve Performansı

Yetki
Devri

RİSK DEĞERLENDİRME STANDARTLARI

Planlama ve
Programlama

Risklerin
Belirlenmesi ve
Değerlendirilmesi

KONTROL FAALİYETLERİ STANDARTLARI

Kontrol Stratejileri
ve Yöntemleri

Prosedürlerin
Belirlenmesi ve
Belgelendirilmesi

Görevler
Ayrılığı

Hiyerarşik
Kontroller

Faaliyetlerin Sürekliliği

BİLGİ VE İLETİŞİM STANDARTLARI

Bilgi ve
İletişim

Raporlama

Kayıt ve Dosyalama
Sistemi

Hata, Usulsüzlük ve
Yolsuzlukların
Bildirilmesi

İZLEME STANDARTLARI

İç Kontrolün
Değerlendirilmesi

İç Denetim

26 Aralık 2007 tarihi Resmî Gazetede Yayınlanan KAMU İÇ KONTROL STANDARTLARI TEBLİĞİ

İç Kontrol Sisteminin kalitesi, uygulanma başarısı, sahiplenilmesi sistemin düzenli aralıklarla gözden geçirilmesi ile sağlanabilir.

Oluşan yeni riskler için yeni kontrol faaliyetlerinin gerekliliği veya belirlenmiş riskler için geliştirilen kontrol faaliyetlerinin yeterliliği izleme faaliyetlerinin düzenliliği, ciddiyeti ve etkililiği ile mümkün olabilir.

İç Denetim birimlerinin İç Kontrol sistemine en önemli katkıları bu alanda olacaktır.

Yöneticiler,

- **Birimlerin faaliyetlerini değerlendiren denetçiler ve diğer ilgili kişiler tarafından yapılan denetim ve incelemelerden elde edilen bulguları hemen değerlendirmelidir.**
- **Denetimlerden ve incelemelerden elde edilen bulgular ve tavsiyeler doğrultusunda önlemlerin alınmasını sağlamalıdır.**

Kontrollü ve Risksiz
Günler Dileğimle...